

COMISIE

DECIZIA COMISIEI

din 27 iunie 2007

privind ajutorul de stat C 50/2006 (ex NN 68/2006, CP 102/2006) acordat de Austria în favoarea BAWAG-PSK

[notificată cu numărul C(2007) 3038]

(Numai textul în limba germană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

(2008/263/CE)

COMISIA COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

austriece au răspuns prin scrisoarea din data de 16 iunie 2006.

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene, în special articolul 88 alineatul (2) primul paragraf,

(3) La 27 iunie și, respectiv, 4 decembrie 2006 au avut loc reuniuni între reprezentanții autorităților austriece și ai BAWAG-PSK. În urma acestor întâlniri, Austria a transmis informații suplimentare prin scrisorile din 18 iulie și, respectiv, 21 septembrie 2006.

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE ⁽¹⁾,

(4) Prin scrisoarea din data de 22 noiembrie 2006, Comisia a informat Austria asupra hotărârii sale de a iniția procedura prevăzută la articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE.

după invitarea părților interesate să își prezinte observațiile conform articolelor mai sus menționate ⁽²⁾,

(5) Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la ajutor prin publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽³⁾ a deciziei de inițiere a procedurii. Ulterior publicării, Comisia nu a primit nicio observație.

întrucât:

I. PROCEDURA

(1) După apariția relatărilor din presă privind dificultățile financiare ale *Bank für Arbeit und Wirtschaft und Österreichische Postsparkasse Aktiengesellschaft* (denumită în continuare „BAWAG-PSK sau banca”) Comisia a trimis Austriei, la data de 5 mai 2006, o solicitare de informații. În aceeași zi, Comisia a primit o scrisoare de la autoritățile austriece cu informații referitoare la acordarea unei garanții de stat întreprinderii BAWAG-PSK.

(6) Ca răspuns la solicitarea de informații din partea Comisiei, Austria a furnizat informații suplimentare prin scrisorile din 31 decembrie 2006 și 31 ianuarie 2007.

(2) Printr-o scrisoare din data de 30 mai 2006, Comisia a solicitat Austriei informații suplimentare. Autoritățile

(7) La 28 februarie, 30 martie, 25 aprilie și 8 mai 2007, au avut loc întâlniri cu reprezentanții autorităților austriece, ai BAWAG-PSK și cei ai Cerberus. În urma reuniunilor, prin scrisorile din 28 martie, 19 aprilie, 4 mai, 21 mai, 31 mai și din 13 iunie 2007, Austria a furnizat informații suplimentare.

⁽¹⁾ JO L 83, 27.3.1999, p. 1. Regulament modificat prin Actul de aderare din 2003.

⁽²⁾ JO C 232, 30.12.2006, p. 11.

⁽³⁾ A se vedea nota de subsol 2.

II. CONTEXT

BAWAG-PSK

(8) Ca mărime, BAWAG-PSK este a patra bancă din Austria. Fiind un concern financiar-bancar necotat la bursă, activează în toate domeniile serviciilor financiare din Austria și străinătate. Operează cea mai mare rețea națională de distribuție coordonată la nivel central (în jur de 157 filiale BAWAG și 1 300 oficii poștale), având drept clienți peste 1,2 milioane persoane fizice și peste 60 000 de întreprinderi. La data de 31 decembrie 2005, totalul bilanțului se situa la 53 miliarde EUR, în timp ce soldul depozitelor de economii se situa în jurul a 18 miliarde EUR.

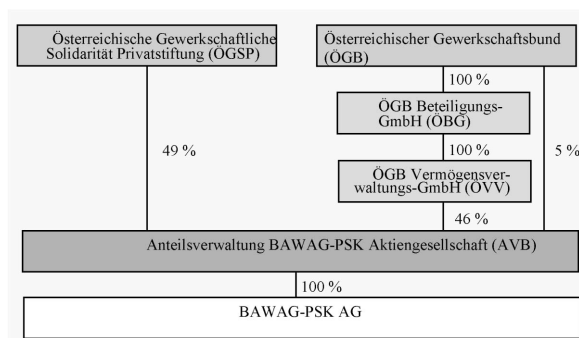
(9) Tabelul 1 oferă o privire de ansamblu asupra principalilor indicatori ai grupului BAWAG-PSK în perioada 2004-2006:

Tabelul 1

BAWAG-PSK	Total active (în miliarde EUR)	Număr de angajați	Sold depozite de economii (în miliarde EUR)	Rezultat operațional (în milioane EUR)	Profit net anual (în milioane EUR)
2004	56,3	6 275	18,7	280	160,3
2005	57,9	6 632	18,2	217	6,2
2006	50,8	6 670	14,6	140	40,4

(10) Până în anul 2006, BAWAG-PSK era integral deținută, indirect, de către Federația Sindicatelor din Austria (Österreichischen Gewerkschaftsbund – ÖGB) ⁽⁴⁾. Istoria băncii poate fi urmărită în trecut până în anul 1922, când a fost fondată o *Arbeiterbank* (bancă a muncitorilor) pentru a gestiona activele financiare ale sindicatelor și ale asociațiilor de consumatori. Sindicatul austriac a redeschis banca după Al Doilea Război Mondial.

(11) În decembrie 2005 acționariatul BAWAG-PSK avea următoarea structură:

⁽⁴⁾ ÖGB deține direct 51 % din acțiuni și indirect – prin fundația sa privată Österreichische Gewerkschaftliche Solidarität Privatstiftung (Fundația Austriacă a Solidarității Sindicale – ÖGSP) – 49 % din acțiuni. ÖGB este fondatorul ÖGSP.

(12) La data de 1 august 2005 BAWAG și-a separat toate operațiunile bancare, acestea fiind transferate unei noi societăți, noua BAWAG-PSK. Societatea care a efectuat transferul, BAWAG, a fost redenumită AVB. Pe lângă valorile mobiliare, activele rămase în patrimoniul AVB (fosta BAWAG) sunt, în esență, 100 % din acțiunile BAWAG-PSK. În contul „pasivului” din bilanțul AVB s-au păstrat o parte din datoriile BAWAG față de instituțiile de credit în sumă de [...] ^(*) miliarde EUR, precum și o parte din capitalul propriu al BAWAG.

(13) La data de 31 decembrie 2005, creanțele BAWAG-PSK asupra acționarilor direcți și indirecti se cifrau la [...] miliarde EUR ⁽⁵⁾. Gradul de recuperare a acestor creanțe depindea în primul rând de prețul obținut la vânzarea participațiilor la BAWAG-PSK. Pentru recuperarea integrală a creanțelor, potențialul cumpărător ar fi trebuit să efectueze o investiție totală minimă de circa [...] miliarde EUR ⁽⁶⁾.

(14) BAWAG-PSK împarte piața internă în cinci segmente principale de afaceri:

(a) segmentul clienților persoane fizice cuprinde sectorul de vânzare cu amănuntul, vânzările prin oficii poștale, vânzările mobile și operațiunile de e-banking. Această categorie de clienți este alcătuită preponderent din angajați și întreprinderi mici și mijlocii;

(b) segmentul clienților corporativi cuprinde clienții instituționali și instituțiile de asigurări sociale, precum și clienți importanți la nivel național și internațional. Clienții cu sediul în Austria sunt incluși în acest segment dacă au o cifră de afaceri anuală de minimum 4 milioane EUR;

(c) segmentul sectorului public cuprinde în primul rând servicii de credit și plăți pentru guvernul federal, landurile federale și comunitățile locale;

^(*) Secret comercial.

⁽⁵⁾ Ponderea principală a acestor creanțe o reprezintă două credite negarantate acordate AVB sub formă de facilități de descoperire de cont în sumă totală de 1531 miliarde EUR și două credite pentru ÖGSP sub formă de facilități de descoperire de cont în sumă totală de [...] milioane EUR.

⁽⁶⁾ Suma dintre prețul de vânzare și injectiile de capital necesar pentru BAWAG-PSK.

- (d) segmentul piețelor de capital cuprinde repartizate activitățile de trezorerie ale grupului și, în special, veniturile din portofoliul bancar, precum și administrarea de active, fonduri și activitățile aferente;
- (e) segmentul imobiliar și de leasing cuprinde rezultatele membrilor grupului care activează în aceste domenii și ale finanțării prin credite a proiectelor imobiliare, acordate, în primul rând, clienților corporativi.
- (15) În anul 2005, cotele de piață ale BAWAG-PSK în Austria, pe categorii de produse și/sau segment de afaceri, se prezentau după cum urmează (tabelul 2):

Tabelul 2

Produse pe segmente de activitate		Cotă de piață
Servicii de depozite pentru clienți locali	Persoane fizice	12 %
	Clienți corporativi	8 %
Activități de creditare pentru clienți locali, inclusiv credite ipotecare	Persoane fizice	6 %
	Clienți corporativi	8 %
	Sectorul public	25 %
Activități privind carduri de debit (persoane fizice)	Carduri de debit	13 %
	Carduri de credit	11 %
Activități de leasing		7 %
Operațiuni pe piața de capital		5 %

- (16) Ca principal furnizor de servicii bancare [...] pentru sectorul public, BAWAG-PSK deține o poziție puternică. Majoritatea transferurilor guvernamentale și plăților de salarii pentru angajații din serviciul public [...] se fac prin intermediul acestei bănci.
- (17) De asemenea, prin intermediul BAWAG Versicherung AG și PSK Versicherung AG (7), BAWAG-PSK este angajată în sectorul asigurărilor și al altor activități fără specific bancar. Cele mai importante, în cadrul ultimei categorii menționate sunt grupul imobiliar BAWAG-PSK Immobilien AG, lanțul de distribuție de încălțăminte Stiefelkönig și televiziunea ATV Privat-TV Services.

(7) BAWAG Versicherung AG și PSK Versicherung AG dețin o cotă de [...] % din piața austriacă a asigurărilor de viață.

- (18) De asemenea, banca s-a extins și pe plan internațional. Ponderea activelor deținute de sucursalele sale din străinătate a crescut de la circa [...] % în 1995 la circa [...] % și la ceva mai mult de [...] % – dacă se iau în considerare și filialele – în anul 2004. Banca are sucursale, filiale sau participații în Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Ungaria, Malta și Libia. Cu toate acestea, cotele sale de piață în noile state membre sunt reduse.
- (19) La data de 30 decembrie 2006, ÖGB a vândut BAWAG-PSK unui consorțiu condus de concernul american de investiții Cerberus Capital Management L.P. (denumit în continuare „consorțiul”) (8). Contractul a fost încheiat după acordarea autorizațiilor administrative suspensive oficiale la data de 15 mai 2007. Prețul de achiziție este de [...] miliarde EUR. Pe lângă această sumă, consorțiul a fost de acord cu o aport de capital de [...] milioane EUR.

Dificultățile financiare ale BAWAG-PSK

- (20) Dificultățile economice ale BAWAG-PSK au fost cauzate, în principal, de două operațiuni specifice, „tranzacțiile Caraibe” și „Refco”, realizate prin intermediul anumitor membri ai echipei manageriale anterioare. Aceste operațiuni au fost posibile ca urmare a unui insuficient control al riscurilor și a eludării deliberată, de către cei implicați, a autorităților de control existente.

„Tranzacțiile Caraibe”

- (21) „Tranzacțiile Caraibe” au fost realizate, în principal, între anii 1995 și 2001. Între 1995 și 1998 a fost transferată, în trei tranșe, suma totală de 550 milioane USD, prin intermediul BAWAG International Finance din Dublin, către firme cu sediul în Insulele Cayman. În anul 1998 a mai fost acordat un credit de 89 milioane USD. În septembrie 1998, din declarația de angajament reiese că BAWAG-PSK creditase, prin intermediul sucursalei sale din Dublin, patru societăți cu un total de 639 milioane USD, în vederea realizării de diverse investiții. Aceste sume au fost utilizate pentru efectuarea de speculații privind cursul de schimb yen-dolar SUA. Tranșa de capital propriu furnizată de terți, ca acoperire, precum și fondurile obținute din acordurile de depozit preferențial au fost utilizate succesiv ca marjă pentru speculații, deoarece cursul de schimb nu a evoluat conform așteptărilor. Astfel, finanțările efectuate până în 1998 au generat o pierdere totală de [...] milioane USD.

(8) Consorțiul este format din Cerberus European Investments, Österreichischen Post, Generali Holding Vienna AG, Wüstenrot Verwaltung- und Dienstleistungen GmbH, alte instituții financiare și persoane fizice.

- (22) Până la sfârșitul anului 1998 s-au mai efectuat finanțări suplimentare de [...] milioane USD, iar în 1999 au mai fost angajate credite de circa [...] milioane EUR, care însă s-au dovedit a fi insuficiente. Din nou, cursul de schimb yen-dolar nu a avut evoluția anticipată; opțiunile, care scăzuseră drastic în timp, au fost vândute cu pierderi foarte mari. La sfârșitul anului 1999, pasivul totaliza [...] miliarde EUR, iar creșterea accentuată a datoriilor era în mare măsură rezultatul variațiilor considerabile în evoluția cursurilor de schimb.
- (23) La sfârșitul anului 1999/începutul lui 2000 a mai avut loc o ultimă încercare de compensare a pierderilor suferite până atunci din aceste operațiuni. S-au mai investit în fonduri alte [...] milioane EUR împreună cu [...] milioane USD rămase din opțiunile anterioare. S-au făcut din nou investiții în operații speculative de tip swap valutar privind yenul, care au avut din nou ca efect pierderea totală a fondurilor investite. La sfârșitul anului 2000, îndatorarea rezultată din aceste tranzacții se situa la [...] miliarde EUR. Începând din 2001, pierderile au fost frecvent restructurate și reduse, prin amortizări parțiale, până în octombrie 2005 la circa [...] miliarde EUR.
- „Refco”
- (24) Relațiile de afaceri dintre BAWAG-PSK și Refco Group Ltd. LLC (denumit în continuare „Refco”⁽⁹⁾) au început în anul 1998 și au durat până în octombrie 2005. Elementele de bază ale acestei relații de afaceri au fost:
- (a) o participație a BAWAG-PSK la Refco în perioada 1999-2004;
- (b) finanțări în cadrul unui acord de participare la venituri;
- (c) o cooperare între BAWAG-PSK și Refco în mai multe domenii ale tranzacțiilor cotidiene bancare și în domeniul valorilor mobiliare;
- (d) credite pe care BAWAG-PSK le-a acordat Refco, începând cu un credit din anul 1998, care a fost rambursat ca urmare a încheierii participării BAWAG-PSK la Refco în anul 2004, și terminând cu un împrumut de 350 milioane EUR în octombrie 2005. În acest interval, au fost acordate în repetate rânduri împrumuturi către Refco sau societățile grupului Refco, printre altele mai multe împrumuturi pe termen redus, care i-au permis Refco să își închidă bilanțul (așa-numitele „tranzacții de sfârșit de an”).
- (25) În aprilie 2006, Refco, Creditors Committee (Comitetul creditorilor chirografari ai Refco), Department of Justice (Ministerul American de Justiție) și Securities and Exchange Commission (SEC – Comisia pentru Valori Mobiliare și Bursă, autoritatea SUA de supraveghere a bursei) au înaintat plângeri în SUA, împotriva BAWAG-PSK. În cadrul acestor proceduri, a fost blocată prin hotărâre judecătorească o sumă de aproximativ [...] miliarde dolari. În cele din urmă, a fost negociată o soluție cu autoritățile Statelor Unite și cu creditorii Refco.
- (26) Din relația cu Refco, pentru BAWAG-PSK a rezultat la sfârșitul anului 2005 o cheltuială totală de [...] milioane EUR, constituită din:
- 350 milioane EUR necesar pentru rectificarea valorii unui împrumut acordat;
 - [...] milioane EUR pierdere din tranzacții de tip swap cu aur;
 - [...] milioane EUR pierdere din vânzarea unor împrumuturi preferențiale garantate;
 - [...] milioane EUR datorate depreciilor unor alte angajamente; și
 - cheltuieli judiciare corespunzătoare.
- (27) La această sumă se adăuga provizionul în valoare de [...] milioane EUR, care a trebuit constituit la începutul lunii mai 2006, cu efect retroactiv, pentru a se ajunge la o înțelegere cu creditorii Refco. În total, din tranzacțiile Refco a rezultat un deficit de 1,0045 milioane EUR.
- (28) La data de 5 iunie 2006, BAWAG-PSK a încheiat un acord cu creditorii Refco. BAWAG-PSK trebuia să plătească creditorilor și acționarilor Refco [...] milioane dolari. Pe lângă aceasta, BAWAG-PSK a renunțat la creanțe din credite în sumă de [...] milioane dolari. Părțile implicate în acord au convenit mai departe ca [...] % din ceea ce depășea [...] milioane EUR din prețul de vânzare, dar cel mult [...] milioane dolari, trebuie plătite creditorilor și acționarilor Refco.
- Efectele operațiunilor speciale („Tranzacțiile Caraibe” și „Refco”)*
- (29) În anul 2004 au fost anulate creanțe rezultate din ansamblul tranzacțiilor Caraibe în sumă de aproximativ [...] milioane EUR.

⁽⁹⁾ La momentul acela Refco era cel mai mare broker de tranzacții la termen și de materii prime din SUA.

- (30) Pentru acoperirea pierderilor din tranzacțiile Caraibe, în 2005 s-au utilizat lichidități în sumă de [...] milioane EUR, amortizări pe parcursul reorganizării firmei în valoare de 534 milioane EUR și alte deprecieri aferente anului 2005 în valoare de [...] milioane EUR. [...] Soldul final al deprecierii rezultate a fost de [...] milioane EUR.
- (31) În octombrie 2005, BAWAG-PSK a fost afectată de insolabilitatea Refco și în același timp au fost dezvăluite pierderile rezultate din tranzacțiile Caraibe.
- (32) În urma acestor evenimente, în bilanțul anului [...] ⁽¹⁰⁾ au rezultat reevaluări în valoare de [...] miliarde EUR. BAWAG-PSK nu a putut acoperi decât [...] milioane EUR prin lichidarea rezervelor și din venitul anual.
- (33) Alertați de relatările din presă, spre sfârșitul lui aprilie/începutul lui mai 2006, deponenții au efectuat retrageri masive din conturile curente și de economii. În total, între septembrie 2005 și iunie 2006, sumele din conturile curente ale băncii s-au redus cu [...] milioane EUR, iar cele din conturile de economii, cu [...] miliarde EUR.
- III. DESCRIEREA MĂSURII SUPUSE INVESTIGĂRII**
- (34) În cazul prezentei decizii, măsura supusă evaluării are în vedere acordarea de către stat a unei garanții de peste 900 milioane EUR pentru BAWAG-PSK, reglementată prin *BAWAG-PSK-Sicherungsgesetz* (Legea privind acordarea unei garanții în favoarea BAWAG-PSK, denumită în continuare „Legea BAWAG-PSK”), o lege adoptată la data de 8 mai 2006. De asemenea, legea impunea proprietarilor să vândă BAWAG-PSK unor terți.
- (35) În absența acordării garanției de stat, BAWAG-PSK nu s-ar fi putut conforma dispozițiilor privind solvabilitatea și capitalul propriu din legea bancară austriacă (denumită în continuare „BWG”) și nu ar fi putut închide bilanțul pentru anul 2005.
- (36) La data de 31 mai 2006, proprietarii direcți și indirecti ai BAWAG-PSK de la momentul respectiv (ÖGB, ÖGSP, ÖBG, ÖVV și AVB) au semnat un acord de vânzare prin care se obligau să-și vândă participațiile unor terți independenți.
- (37) La data de 6 iunie 2006, statul austriac și BAWAG-PSK au semnat un acord de garanție care se bazează pe legea menționată. Acordul cuprindea informații detaliate privind garanția, condițiile, taxa de plată, responsabilitatea BAWAG-PSK și perioada de valabilitate a garanției. Acordul de vânzare era anexat acordului de garanție.
- (38) Pe lângă aceasta, statul austriac și proprietarii direcți și indirecti ai BAWAG-PSK de la momentul respectiv (ÖGB, ÖGSP, ÖBG, ÖVV și AVB) au încheiat un acord cuprinzător, datat la 6 iunie 2006. În capitolul 7 punctul 3 din acest acord se stabilește modul de utilizare a venitului din vânzare. În cazul vânzării participațiilor la BAWAG-PSK, venitul din vânzare trebuie utilizat ținând seama de următoarea ierarhie a priorităților:
- (a) acoperirea pretențiilor terților, pentru asigurarea vânzării;
- (b) acoperirea creanțelor asupra proprietarilor, în conformitate cu acordul din afacerea Refco;
- (c) achitarea tuturor datoriilor AVB restante la data efectuării plății;
- (d) achitarea integrală a datoriilor tuturor (foștilor) proprietari indirecti ai BAWAG-PSK, restante la data efectuării plății;
- (e) reducerea garanției statului austriac prin furnizarea de capital propriu pentru BAWAG-PSK.
- (39) Valabilitatea garanției a expirat la data de 15 mai 2007, odată cu încheierea vânzării BAWAG-PSK către consorțiu.
- Obiectivele acordării garanției*
- (40) În conformitate cu informațiile furnizate de Austria, garanția avea următoarele obiective:
- (a) stabilizarea și consolidarea poziției BAWAG-PSK;
- (b) să permită realizarea bilanțului corespunzător anului 2005;
- (c) să permită inițierea, respectiv continuarea procedurilor de vânzare;
- (d) menținerea capacității funcționale orientate spre viitor a BAWAG-PSK;
- (e) întărirea încrederii investitorilor în piața financiară austriacă.

⁽¹⁰⁾ [...].

Condiții asociate garanției

- (41) În conformitate cu prevederile inițiale, valabilitatea garanției urma să înceteze la 60 de zile după vânzarea BAWAG-PSK, în principiu nu mai târziu de 1 iulie 2007. Cu toate acestea, în anumite condiții, exista posibilitatea unei prelungiri.
- (42) Compensația pe care BAWAG-PSK trebuia să o plătească a fost stabilită la 0,2 % pe an până la data de 30 iunie 2007 și la 1,2 % după aceea.
- (43) Garanția Austriei nu putea fi luată în considerare decât cu îndeplinirea cumulativă a următoarelor condiții:
- nu ar fi avut loc vânzarea BAWAG-PSK;
 - BAWAG-PSK, acționarii săi direcți și indirecti, ar fi fost somați la plată și la declararea averilor și ar fi fost obligați să plătească până la epuizarea capacității lor de plată;
 - s-ar fi menținut amenințarea economică asupra băncii (capitalul propriu s-ar fi situat sub limita legală); și
 - BAWAG-PSK s-ar fi aflat sub amenințarea insolvenței (incapacitate prin supraîndatorare) sau sub incidența acesteia.
- (44) Utilizarea garanției era permisă și în situația în care riscul de insolvență exista doar datorită faptului că garanția expira la data de 1 iulie 2007; Austria putea preveni utilizarea prezentei garanții prin prelungirea acesteia înainte de data expirării. În orice caz, pentru aceasta era necesară o decizie a guvernului federal.
- (45) Garanția nu acoperea decât creanțele incluse în baza de calcul în conformitate cu articolul 22 alineatul (2) din BWG și încadrate în conformitate cu regulamentul Autorității de Supraveghere a Pieței de Capital⁽¹⁾ (denumită în continuare „FMA”).
- (46) În conformitate cu acest acord de garantare, garanția Austriei, cu excepția garanțiilor deja utilizate, își înceta valabilitatea odată cu transferul (direct sau indirect) către terți al proprietății asupra acțiunilor BAWAG-PSK în sensul articolului 3 alineatul (1) din Legea BAWAG-PSK, dar cel mai târziu la 1 iulie 2007. BAWAG-PSK avea obligația să notifice statul fără întârziere asupra oricărui asemenea transfer de proprietate, cu prezentarea în scris a dovezilor relevante, în măsura în care avea cunoștință despre aceasta. Dacă se dovedea necesar pentru realizarea vânzării către terți în sensul articolului 3 alineatul (1) din Legea BAWAG-PSK și în urma unei solicitări fundamentate din partea BAWAG-PSK, statul austriac putea prelungi garanția cu până la 60 de zile după transferul proprietății, dar numai până la data de 30 iunie 2007.
- (47) Prin intermediul ministrului federal de finanțe (cu acordul guvernului federal), Austria putea prelungi garanția asumată în baza acestui acord, în cazul în care erau îndeplinite condițiile de la articolul 1 alineatul (2) din Legea BAWAG-PSK. Austria putea lua în considerare o asemenea prelungire mai ales în cazul în care încetarea valabilității garanției ar fi periclitat redresarea durabilă a BAWAG-PSK sau vânzarea acesteia. În cazul în care dorea o prelungire, dar cel mai târziu până la 31 martie 2007, BAWAG-PSK trebuia să adreseze statului austriac o solicitare în acest sens, în care să motiveze și să prezinte documente în sprijinul existenței premiselor pentru acordarea unei prelungiri. În măsura în care utilizarea garanției s-ar fi întemeiat pe o posibilă situație de insolvență generată de anularea garanției acordate de statul austriac, acesta din urmă putea preveni o asemenea utilizare a garanției prelungind garanția înainte de data prevăzută pentru expirarea acesteia. În acest caz, nu ar mai fi intervenit consecințele recurgerii la garanție.
- (48) O altă condiție asociată cu acordarea garanției impunea BAWAG-PSK și ÖGB să-și vândă participațiile la Banca Națională a Austriei („OeNB”). Ținând seama de specificul unei asemenea operațiuni, Austria a stabilit că prețul de piață pentru aceste acțiuni ar trebui să se situeze între de [...] ori până la de [...] ori valoarea nominală a acțiunilor. În urma acestei evaluări se ajungea la un „preț de piață” între [...] milioane EUR și [...] milioane EUR. Prețul final de vânzare către autoritățile austriece era de [...] milioane EUR ([...] milioane EUR pentru BAWAG-PSK). Produsul vânzării corespundea valorii contabile a participației.
- (49) Pe lângă garanția de stat, băncile private, pe de-o parte, și societățile de asigurare, pe de altă parte, au înființat două structuri specifice *Special Purpose Vehicles* (denumite în continuare „SPV”), cu rolul de a asigura cota de capital propriu a BAWAG-PSK impusă de legislația bancară. În

⁽¹⁾ În anexa la Raportul de audit, BGBl. (Monitorul Oficial al Austriei) II nr. 305/2005, partea IV Z 14 litera (c) și litera (d).

cadru acordului, cele patru instituții de credit *Bank Austria Creditanstalt*, *Erste Bank*, *Österreichische Volksbanken-AG* și *Raiffeisen Zentralbank Österreich AG*, precum și cele patru societăți de asigurare *Allianz*, *Generali*, *Uniqa* și *Wiener Städtische* au înființat două SPV, pentru a susține BAWAG-PSK, în timp ce BA-CA, *Erste Bank* și RZB au contribuit fiecare cu [...] milioane EUR, iar ÖVAG cu [...] milioane EUR la capitalul unui SPV, fiecare dintre cele patru societăți de asigurare a contribuit cu [...] milioane EUR la cea de-a doua societate. BAWAG-PSK îi revenea calitatea de acționar majoritar, cu [...] % în ambele SPV. Acest acord permitea BAWAG-PSK să își majoreze capitalul eligibil (capital de categoria I) cu 450 milioane EUR. Ca grup, BAWAG-PSK a atins astfel din nou o cotă de capital adecvată. Pentru a limita cât mai mult riscul băncilor și societăților de asigurare participante, nu era permisă investirea resurselor financiare disponibilizate decât exclusiv în titluri de stat europene cu rating maxim. După finalizarea vânzării BAWAG-PSK către consorțiu la 15 mai 2007, fiecare acționar avea dreptul să dizolve SPV-ul corespunzător. În urma lichidării, fiecare acționar primea prin distribuire în natură (adică prin transferul titlurilor în care investise) echivalentul în active al cotei sale la contribuția de capital.

IV. MOTIVE PENTRU ÎNȚIEREA PROCEDURII

- (50) În decizia sa de a iniția procedura formală de investigație în conformitate cu articolul 88 alineatul (2) din Tratatul CE, Comisia a clasificat, cu caracter provizoriu, măsura în cauză drept ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE și al articolului 61 alineatul (1) din Acordul SEE, întrucât ajutorul a fost acordat din resurse de stat și exista probabilitatea ca, prin îmbunătățirea situației financiare a beneficiarului, să prejudicieze⁽¹²⁾ poziția economică a concurenților din alte state membre, prin urmare denaturând sau amenințând să denatureze concurența și afectând schimburile comerciale dintre statele membre.
- (51) Comisia a pus la îndoială faptul că insolvabilitatea/starea de faliment a BAWAG-PSK ar fi avut efecte sistemice asupra sistemului financiar austriac și, în sens larg, asupra întregii economii naționale a Austriei. De aceea, articolul 87 alineatul (3) litera (b) nu ar fi fost aplicabil în acest caz. Pe baza evaluării preliminare, Comisia a ajuns la concluzia că ajutorul trebuie verificat în temeiul Liniilor directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate⁽¹³⁾ (denumite în continuare „liniile directoare”) și că nicio altă prevedere din Tratatul CE sau alte linii directoare comunitare privind compatibilitatea nu ar fi

justificat compatibilitatea ajutorului cu piața comună. Comisia a fost de acord cu Austria că BAWAG-PSK era o întreprindere aflată în dificultate în sensul secțiunii 2.1 din liniile directoare, dar avea dubii considerabile că măsurile de ajutor puteau fi compatibile cu piața comună.

Ajutorul de salvare

- (52) În conformitate cu liniile directoare, ajutorul de salvare este prin natura sa o măsură temporară și reversibilă de asistență, cu scopul de a face posibil ca o întreprindere în dificultate să fie menținută pe linia de plutire pe durata necesară elaborării unui plan de restructurare sau de lichidare. În conformitate cu punctul 15 din liniile directoare, nu este permis ca durata unui asemenea ajutor să depășească șase luni.
- (53) Garanția a fost acordată la data de 6 iunie 2006, dar Comisia a constatat că a intrat efectiv în vigoare retroactiv, cu începere de la 31 decembrie 2005. Prin aceasta, durata sa depășea intervalul maxim de șase luni stabilit în liniile directoare.

- (54) Prin urmare, Comisia avea dubii serioase că garanția putea fi considerată ajutor de salvare compatibil cu piața comună.

Restabilirea viabilității pe termen lung

- (55) În conformitate cu punctele 34-37 din liniile directoare, în cazul tuturor ajutoarelor individuale, Comisia trebuie să aprobe un plan de restructurare și să evalueze dacă acesta permite restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii într-o perioadă de timp rezonabilă și pe baza unor presupuneri realiste.
- (56) Comisia a opinat că succesul planului de restructurare, reușita reorganizării băncii și a continuării activității sale depindeau în mod hotărâtor de un preț de vânzare ridicat. Scenariile de vânzare prezentate arătau că potențialul cumpărător trebuia să investească, în total, cel puțin în jur de [...] miliarde EUR, pentru a restabili viabilitatea pe termen lung a băncii fără alt ajutor de stat. Conform planului de restructurare, o investiție totală sub acest prag nu ar fi permis ÖGB și firmelor afiliate să își ramburseze creditele și nici cumpărătorul nu ar fi putut să realizeze majorările de capital necesare.

⁽¹²⁾ Hotărârea Curții din 14 septembrie 1994 pronunțată în cauzele conexe C-278/92, C-279/92 și C-280/92, Regatul Spaniei/Comisia, Rec. 1994, p. I-4103.

⁽¹³⁾ JO C 244, 1.10.2004, p. 2.

- (57) Comisia nu a exclus faptul că, datorită retragerilor masive din primăvara anului 2006 și deteriorării ratingului ⁽¹⁴⁾ său și, implicit, ca urmare a costurilor de refinanțare mai mari, BAWAG-PSK s-ar fi putut confrunta cu dificultăți suplimentare. Această stare de fapt avea să se reflecte de abia la închiderea bilanțului financiar pentru anul 2006. În plus, campaniile publicitare, care se concentrează, de exemplu, pe câștigurile mari oferite prin conturile de economii, ar fi putut, de asemenea, să influențeze rentabilitatea băncii. Relatările de presă semnalau că în 2006 BAWAG-PSK ar fi putut suferi alte pierderi în valoare de 20 milioane EUR.
- (58) Comisia a atras în continuare atenția asupra faptului că, în conformitate cu liniile directoare, planul de restructurare trebuie să conțină diferite scenarii care să prezinte ipoteze optimiste, pesimiste și intermediare. Austria a prezentat însă doar un scenariu construit pe cazul de bază, ce corespunde datelor puse la dispoziție potențialilor cumpărători interesați prin intermediul memorandumului informativ. Acest plan de afaceri a fost întocmit în vederea vânzării băncii. Comisia pune la îndoială faptul că ipotezele pe care se întemeiază planul de afaceri îndeplinesc premisele scenariului cazului de bază dintr-un plan de restructurare. Comisia se aștepta să mai fie prezentate încă două scenarii – unul corespunzător ipotezei optimiste, celălalt unei ipoteze pesimiste – care să argumenteze stabilitatea și fezabilitatea planului de restructurare.
- (59) Comisia a pus în continuare la îndoială faptul că planul de afaceri a ținut seama de anumite riscuri, mai ales de:
- (a) plângerile din SUA: nu putea fi exclus faptul că alte plângeri ar fi putut fi înaintate cu succes de către alți reclamanți amenințați (uneori având drept obiect creanțe substanțiale). Pentru a acoperi anumite elemente de risc (înțelegeri precedând o posibilă acționare în judecată), în bilanțul de închidere pe anul 2005 s-au constituit provizioane pentru Refco. De asemenea, nu putea fi exclus faptul că anumiți păgubiți nu voiau să primească plăți din fondurile disponibilizate în urma acordului cu comitetul creditorilor. În acest caz, acești păgubiți ar fi putut să înainteze o plângere contra BAWAG-PSK, comitetul creditorilor trebuind să restituie sumele corespunzătoare BAWAG-PSK, fără a exclude faptul că plata efectivă ar putea depăși suma de restituit;
- (b) neîndeplinirea obligațiilor acționarilor BAWAG-PSK față de creditorii din SUA – în acest caz BAWAG-PSK ar fi avut pasive subordonate;
- (c) este posibil ca hotărârea judecătorească menționată în bilanțul de închidere a anului 2005 privind clauzele de indexare a dobânzilor să fi avut, de asemenea, efecte negative asupra BAWAG-PSK.
- Comisia a fost de părere că, pentru întocmirea unui plan de restructurare cuprinzător, este necesară și evaluarea acestor riscuri.
- Prevenirea denaturării excesive a concurenței*
- (60) Excepția prevăzută la articolul 87 alineatul (3) litera (c) din Tratatul CE nu poate fi invocată decât dacă ajutorul nu afectează în mod negativ schimburile comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. În conformitate cu punctele 38-42 din liniile directoare, trebuie luate măsuri pentru a atenua, pe cât posibil, efectele negative ale ajutorului asupra concurenților. Se au în vedere vânzarea de active, reducerea de capacități, limitarea prezenței pe piață sau reducerea barierelor de acces pe piețele în cauză. Măsurile trebuie să fie proporționale cu efectele de denaturare generate de ajutor și mai ales cu importanța relativă a întreprinderii pe piața sau piețele proprii și nu trebuie să depășească măsurile necesare pentru refacerea viabilității. Atunci când verifică dacă măsurile compensatorii sunt corespunzătoare, Comisia ține seama de structura pieței și de mediul concurențial pentru a asigura faptul că aceste măsuri nu duc la o deteriorare a structurii pieței, de exemplu, prin formarea indirectă a unui oligopol.
- (61) Măsurile compensatorii propuse la început de Austria constau în vânzarea Băncii Frick & Co, a participațiilor BAWAG-PSK la Banca Națională a Austriei, vânzarea societății poloneze Kinomax SP. zo.o și a proprietăților imobiliare din Viena. Întrucât măsurile și efectele lor asupra BAWAG-PSK erau descrise destul de vag, Comisia nu a putut aprecia efectul lor de ansamblu. Prin urmare, Comisiei îi erau necesare informații detaliate despre efectele măsurilor individuale asupra patrimoniului și poziției viitoare pe piață a BAWAG-PSK, precum și informații despre valoarea acestor măsuri și efectele lor de diminuare (de exemplu, în privința totalului bilanțului).
- (62) Comisia a emis îndoieli cu privire la faptul că alte măsuri compensatorii ar fi diminuat valoarea totală a BAWAG-PSK și, implicit, șansa sa de a atinge prețul de achiziție necesar pentru achitarea datoriilor. Mai mult, prin vânzarea altor active, prețul de achiziție necesar s-ar fi diminuat în mod firesc cu valoarea încasărilor din vânzări.

⁽¹⁴⁾ Ratingul conferit BAWAG-PSK de Agenția Moody's s-a diminuat pentru toate depunerile și creanțele pe termen scurt și lung de la A2 la A3, iar Financial Strength Rating (ratingul de putere financiară) s-a redus la E+.

(63) Comisia a considerat, de asemenea, că severa criza de lichidități a BAWAG-PSK ar fi putut conduce la un oligopol mai puternic pe piețele bancare austriece, nu în ultimul rând deoarece un nou jucător pe piață ar fi putut prelua activitățile băncii.

(64) Comisia a atras mai departe atenția că retragerea masivă a depozitelor survenită între septembrie 2005 și iunie 2006 nu este în mod necesar comparabil cu o măsură compensatorie în sensul liniilor directoare.

(65) Sintetizând, Comisiei îi lipseau informații importante pentru o evaluare adecvată și suficient de temeinică a efectelor măsurilor compensatorii propuse. În baza datelor concrete disponibile, avea serioase îndoieli că măsurile de atenuare planificate sunt suficiente pentru a diminua efectele de denaturare a concurenței pe care le-ar fi avut ajutorul.

Ajutorul limitat la minimum

(66) În conformitate cu punctele 43-45 din liniile directoare, ajutorul trebuie să fie limitat la strictul minim al costurilor de restructurare necesare, astfel încât societatea să nu beneficieze de un aport excesiv de lichiditate pe care l-ar putea folosi pentru un comportament agresiv, care să denatureze piața, sau chiar pentru o expansiune. Liniile directoare prevăd în continuare că beneficiarii ajutorului trebuie să contribuie semnificativ la planul de restructurare prin vânzarea de active care nu sunt esențiale pentru supraviețuirea întreprinderii sau din finanțări externe în condiții de piață. Pentru întreprinderi mari precum BAWAG-PSK, conform liniilor directoare, contribuția proprie ar trebui să ajungă în principiu la 50 % din costurile de restructurare.

(67) Austria a susținut că măsura nu ar reprezenta un aport de capital, ci că pur și simplu statul ar fi oferit o garanție pe termen limitat. Pe baza informațiilor disponibile, Comisia nu a putut stabili cu precizie dacă ajutorul se limitase la valoarea minimă necesară și a pus la îndoială faptul că Austria evaluase corect elementul de ajutor reprezentat de garanția de stat, din moment ce, în practică, garanția are efecte asemănătoare cu un aport de capital.

(68) Austria a susținut că costurile de restructurare se ridică la [...] miliarde EUR și că vor fi suportate integral de BAWAG-PSK și de proprietarii curenți și viitori. Comisia a exprimat dubii asupra acestui fapt și a solicitat informații suplimentare pentru a putea verifica dacă contribuția BAWAG-PSK atinge cu adevărat 50 % din costurile de restructurare.

V. OBSERVAȚIILE AUSTRIEI

(69) Austria și-a prezentat, pe baza planului de restructurare disponibil, observațiile asupra deciziei de inițiere a

procedurii și a transmis informații suplimentare care tratau în special următoarele aspecte:

Existența unei distorsiuni considerabile în viața economică a Austriei

(70) Statul austriac considera că acordarea garanției a fost notificată drept ajutor pentru înlăturarea unei distorsiuni considerabile în viața economică a unui stat membru. Insolvabilitatea BAWAG-PSK ar fi avut efecte negative impredictibile și de mare amploare asupra economiei. Panica pe care era de așteptat să o producă posibila insolvabilitate a BAWAG-PSK s-ar fi putut extinde rapid și asupra altor bănci, mai ales pentru că, în conformitate cu modelul de garantare a depunerilor reglementat de legislația austriacă, în cazul insolvabilității unei instituții de credit, și alte bănci ar fi putut fi antrenate în acest proces. Aceasta ar fi avut repercusiuni masive asupra economiei austriece în ansamblu și în primul rând asupra celor aproximativ 70 000 de angajați din sectorul bancar. Constituirea a două societăți speciale (a se vedea mai jos) ar fi concretizat, de asemenea, susținerea categorică a BAWAG-PSK de către cei mai importanți jucători de pe piața financiară austriacă, care erau gata să garanteze stabilitatea acestei piețe.

(71) Pe lângă ÖGB, ca proprietar, insolvabilitatea ar fi afectat în special și statul austriac întrucât:

— statul federal austriac are drept sarcină asigurarea stabilității pieței financiare;

— BAWAG-PSK efectuează toate plățile pentru Austria (de exemplu, plăți asociate impozitelor, pensiilor, ajutorului de șomaj și de asistenței familiale); și

— întrucât, anterior, statul federal austriac fusese proprietarul și garantul anumitor obligații ale *Österreichische Postsparkasse* (Casa de Economii a Poștei).

(72) În plus, statul austriac ar fi fost obligat să îi preia în serviciul public pe funcționarii publici angajați ai *Österreichische Postsparkasse* cu drepturile convenite aferente (plăți salariale anuale totalizând [...] milioane EUR. Întrucât BAWAG-PSK folosește oficiile poștale austriece și ca filiale, reducerea volumului prestațiilor de servicii financiare din cadrul acestor oficii ar fi impus închiderea acestora, fapt ce ar fi generat probleme structurale în zonele rurale.

(73) Austria a considerat că o evaluare cantitativă a eventualelor consecințe ale insolvabilității băncii ar fi fost cu greu posibilă.

Elementul de ajutor din garanția de stat

- (74) Austria a explicat că ajutorul de stat este necesar pentru a pune capăt procesului de retragere masivă a depozitelor („bank run”), care a început în septembrie 2005 și pentru a garanta solvabilitatea BAWAG-PSK și a grupului BAWAG-PSK. Dacă statul nu ar fi acordat garanția pentru BAWAG-PSK, nici un investitor privat nu ar fi fost gata să pună la dispoziție resurse care să servească drept capital propriu.
- (75) Din punctul de vedere al Austriei, elementul de ajutor din acordarea garanției trebuie determinat în temeiul Comunicării Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat sub formă de garanții⁽¹⁵⁾ (denumită în continuare „comunicarea”). Austria consideră că aceasta oferă Comisiei o largă libertate de acțiune în stabilirea nivelului ajutorului. Singura cerință obligatorie este ca elementul de ajutor să fie evaluat în raport cu particularitățile acordării garanției. La punctul 3.2 din comunicare se specifică faptul că „atunci când, la data acordării împrumutului, există o probabilitate mare ca împrumutatul să nu ramburseze împrumutul, de exemplu, pentru că întâmpină dificultăți financiare, valoarea garanției poate fi la fel de mare ca suma acoperită efectiv de garanție”. Astfel, Austria a explicat că BAWAG-PSK nu este un împrumutat pentru care statul acordă o garanție, ci că statul este un creditor care acordă împrumutul. Prin urmare, situația financiară a BAWAG-PSK nu ar fi relevantă pentru evaluarea riscurilor de neplată. Din situația financiară a BAWAG-PSK, Comisia nu ar putea trage nicio concluzie privind riscul de neplată.
- (76) Austria a explicat că „ratingul privind stabilitatea financiară” acordat de Moody’s (denumit în continuare „FSR”)⁽¹⁶⁾ este un indicator adecvat pentru situația financiară a BAWAG-PSK, întrucât FSR se bazează exclusiv pe performanța financiară a societății în sine, fără nici o susținere externă. Ratingul ar conține implicit o evaluare a evoluției viitoare a băncii și ar oferi o imagine de încredere asupra probabilității de neplată, în general. Nivelul „E+” al FSR conferit BAWAG-PSK ar corespunde unui „Baseline Rating (rating de bază)” între B1 și B3 și ar semnifica o probabilitate de neplată între 3,2 și 10,5 % în decurs de un an.
- (77) În opinia Austriei, din faptul că la momentul acordării ajutorului BAWAG-PSK a fost clasificată drept întreprindere aflată în dificultate nu rezultă că elementul de ajutor corespunde valorii nominale a garanției de 900 milioane EUR. În loc de aceasta, Comisia ar trebui să facă uz de libertatea sa de apreciere și să țină seama de elementele specifice și particularitățile acordului de

garanție, în special de factorul de risc identificat. Dificultățile financiare ale unui debitor ar fi pur și simplu un indiciu pentru existența unui ajutor de stat, dar care nu permit, cu toate acestea, o apreciere a valorii ajutorului. În mai multe cazuri de restructurare, Comisia a stabilit că elementul de ajutor încorporat într-o garanție acordată unei întreprinderi în dificultate este mai mic decât valoarea nominală. În cauza *Crédit Foncier de France* (denumită în continuare „CF”) ⁽¹⁷⁾, Comisia a calculat valoarea ajutorului pe baza prețului ipotetic pe care banca ar fi trebuit să îl plătească pe piață pentru o asemenea garanție. În cauza *Bankgesellschaft Berlin* (denumită în continuare „BGB”) ⁽¹⁸⁾, Comisia a stabilit valoarea ajutorului încorporat în garanție, așa-numita protecție împotriva riscurilor pe baza „valorii economice”, și nu a valorii nominale. Și în cauza ajutorului de restructurare pe care Germania l-a acordat *Chemischen Werken Piesteritz* (Uzinele Chimice Piesteritz) (denumită în continuare „CWP”) ⁽¹⁹⁾, Comisia a estimat valoarea ajutorului încorporat în garanție la un nivel cu mult sub valoarea nominală a împrumutului, deși la acel moment CWP se găsea în dificultăți financiare.

- (78) În ce privește perioada scurtă de valabilitate a garanției, Austria a explicat că în conformitate cu articolul 3 alineatul (2) ultima teză din Legea privind garanția în favoarea BAWAG-PSK, ministrul federal de finanțe poate prelungi valabilitatea acesteia. Pentru aceasta este însă necesar acordul unanim al guvernului federal. Prin urmare, o prelungire ar rămâne la aprecierea politică a guvernului federal. BAWAG-PSK ar putea, în cel mai bun caz, exercita presiuni asupra statului austriac pentru obținerea unei prelungiri a garanției, dacă sunt îndeplinite condițiile efectuării unui asemenea demers. Pentru aceasta, ar trebui ca BAWAG-PSK să se aplece sub amenințarea insolvenței. BAWAG-PSK ar trebui să îi someze mai întâi pe proprietarii săi la plată și să își publice situațiile financiare. Acestea ar fi obstacole importante în calea utilizării garanției, astfel încât nu se poate presupune că valabilitatea garanției este *de facto* nelimitată. Nici din punct de vedere economic nu se poate porni de la premisa că efectul garanției ar fi nelimitat. BAWAG-PSK ar avea, și în cazul unui proces de vânzare eșuat, o serie întreagă de posibilități de a-și acoperi altfel necesarul de capital și după expirarea valabilității de un an a garanției. În primul rând, profiturile băncii duc la îmbunătățirea necesarului de capital. În al doilea rând, banca își poate diminua necesarul de capital prin reducerea activelor riscante. În al treilea rând, există și posibilitatea de a împrumuta capital de la terți. În timpul crizei („bank run”) de retragere masivă de capital din mai 2006, sub presiunea timpului, aceste variante nu au mai fost disponibile. Dacă nu s-ar fi ajuns la vânzarea băncii, instituția ar fi avut posibilitatea să urmeze aceste demersuri.

⁽¹⁵⁾ JO C 71, 11.3.2000, p. 14.

⁽¹⁶⁾ FSR reprezintă evaluarea Moody’s a siguranței și a solvabilității băncii și nu ține seama de anumite riscuri externe de creditare și de anumite elemente de susținere a creditorilor, care sunt încorporate în Moody’s Bank Deposit Ratings (Ratingurile Moody’s pentru depozite bancare).

⁽¹⁷⁾ Decizia Comisiei din 23 iunie 1999, C(1999) 2035, *Crédit Foncier de France* (JO L 34, 3.2.2001, p. 36), punctul 49.

⁽¹⁸⁾ Decizia Comisiei din 18 februarie 2004, C(2004) 327, *Bankgesellschaft Berlin* (JO L 116, 4.5.2005, p. 1), punctul 27 a patra liniuță.

⁽¹⁹⁾ Decizia Comisiei din 2 martie 2005, C(2005) 427, *Chemische Werke Piesteritz* (JO L 296, 12.11.2005, p. 19), punctul 107.

- (79) În opinia Austriei, din punct de vedere economic, garanția nu poate fi privită ca și când ar fi fost transferată pe termen lung („paid in”) în patrimoniul BAWAG-PSK. Un nou proprietar ar trebui să înlocuiască această sumă prin propria contribuție. Nu există niciun mecanism automat în ceea ce privește prelungirea garanției. La expirarea garanției, cumpărătorul nu ar urma să pună la dispoziție o sumă egală cu valoarea capitalului propriu. În plus, el ar avea o gamă de posibilități de a depăși o eventuală lipsă de capital a BAWAG-PSK. Pe lângă aceasta, probabilitatea utilizării garanției ar fi limitată de modalitățile specifice ale garanției. Chiar și în situația în care ar asigura eventualitatea de neplată, garanția ar avea un efect de atenuare a riscurilor. Garanția statului austriac nu ar fi intervenit decât în cazul în care BAWAG-PSK ar fi fost amenințată de insolvență. Dar, tocmai datorită și ca urmare a acordării garanției, probabilitatea insolvenței ar fi fost extrem de mică.
- (80) În ceea ce privește probabilitatea utilizării garanției, Austria a explicat că la momentul acordării garanției exista o mare probabilitate ca BAWAG-PSK să fie vândută în termen de un an pentru o investiție totală a cumpărătorului de peste 2,6 miliarde EUR. Un indiciu puternic al valorii efective a BAWAG-PSK în aprilie 2006, deci înainte de acordarea garanției, ar fi fost prețul de achiziție, respectiv investiția totală din ofertele finale prezentate în decembrie 2006. Deoarece în primăvara anului 2006, BAWAG-PSK era de fapt bună și nu ajunsese să aibă dificultăți financiare decât în urma unor probleme cu caracter limitat, valoarea sa la momentul acordării garanției de către stat a fost estimată la circa 2,6 miliarde EUR. Această valoare mare se reflectă și în procedura de ofertare, anume în ofertele din decembrie 2006 și în final în investiția totală făcută de Cerberus. Ofertele au fost depuse în cadrul unei licitații internaționale deschise și nediscriminatorii, care le-a lăsat ofertanților suficient timp pentru a verifica potențialul obiect al achiziției înainte de depunerea unei oferte. În ce privește gradul de informare a statului austriac asupra valorii reale a BAWAG-PSK, se explică faptul că, prin activitatea FMA, la momentul acordării garanției, Austria dispunea de suficiente informații despre situația economică a BAWAG-PSK. Până la acordarea garanției, Austria a considerat BAWAG-PSK ca pe o societate esențialmente viabilă, care nu avea nevoie decât de un ajutor temporar până când avea să fie vândută.
- (81) În ceea ce privește comparabilitatea cu alte instrumente financiare, Austria a explicat că garanția statului nu este comparabilă cu un aport de capital, câtă vreme utilizarea garanției nu a fost invocată. Pentru un FSR de E+, riscul de neplată ar reprezenta numai 5,49 %, reflectând o probabilitate de aproape 95 % că nu ar fi urmat plăți efective către BAWAG-PSK.
- (82) Austria a fost de părere că indirect, în scopul calculării elementului de ajutor, garanția statului este comparabilă cu o garantare a pasivului, ca aceea acordată în cazul CFF. Cu o garanție pentru tot pasivul băncii, ratingul BAWAG-PSK s-ar fi îmbunătățit considerabil până la nivelul A. O asemenea îmbunătățire a ratingului ar fi avut un efect pozitiv imediat asupra cheltuielilor de refinanțare ale băncii. Prin aceasta, rezultatele băncii s-ar fi îmbunătățit. Aceasta, împreună cu îmbunătățirea ratingului, ar fi extins considerabil posibilitățile băncii de a-și procura capital. De aceea, și o garanție pentru pasiv ar fi putut – indirect – să asigure capitalul de bază necesar. De aceea, calculul elementului de ajutor ar trebui să se sprijine pe valoarea economică din punctul de vedere al beneficiarului ajutorului. De asemenea, nu are relevanță dacă statul decide să recurgă la o garanție sau la mijloace diferite de cele ale unui investitor privat.
- (83) În temeiul motivelor care justificau atenuarea riscurilor și limitarea în timp ca urmare a anticipației vânzării a băncii într-un viitor apropiat, evaluarea cu B2 a probabilității de neplată apare ca realistă și corectă. Ca urmare, elementul de ajutor încorporat în acordarea garanției s-ar fi ridicat la 49,1 milioane EUR ⁽²⁰⁾. Ținând seama și de taxa de garanție de 0,2 % corespunzătoare primului an, elementul de ajutor s-ar ridica la 47,3 milioane EUR net ⁽²¹⁾. Caracterul plauzibil al acestui calcul reiese și din faptul că în cazul în care s-ar fi acordat aceeași sumă sub formă de împrumut, dobânzile ar fi fost la fel de mari ca și taxa de garanție.
- (84) Austria a adăugat că, în ceea ce privește posibilitatea pierderii garanției, trebuie să se țină seama nu numai de probabilitatea de neplată, ci și de suma care nu se plătește. Calculul prezentat pornește de la un procent de neplată de 100 %. La un procent de neplată ⁽²²⁾ de 50 %, ar rezulta totuși o valoare considerabil mai mică a ajutorului, de circa 25 milioane EUR. În plus, un investitor privat ar trebui să aibă în vedere și costuri de capital de circa 10 milioane EUR ⁽²³⁾. De aici rezultă că valoarea totală a garanției s-ar ridica la aproximativ 35 milioane EUR, minus taxa de garanție de 1,8 milioane EUR.

⁽²⁰⁾ 900 milioane EUR × 5,47 % = 49,1 milioane EUR.

⁽²¹⁾ 49,1 milioane EUR – (900 × 0,2 %) = 47,3 milioane EUR.

⁽²²⁾ A se compara cu Moody's Investor Service, „Default and Recovery Rates of Corporate Bond Issuers: 2000” („Indicatori de neplată și recuperare pentru emitenții corporativi de obligațiuni: 2000”).

⁽²³⁾ Pe baza unui coeficient standard de solvabilitate de 8 %.

(85) Austria a evaluat garanția și prin calculul avantajului teoretic de refinanțare pe care aceasta l-ar fi adus BAWAG-PSK. Pe baza garanției, prima de risc s-a redus cu circa 0,2 % ⁽²⁴⁾. Ținând seama de datoriile de 24,7 miliarde EUR ce făceau obiectul ratingului, valoarea economică a garanției s-ar ridica la 49,4 milioane EUR.

(86) Austria a explicat că elementul de ajutor s-ar situa, în orice caz, departe de valoarea nominală a garanției. Piața de capital ar dispune de instrumente hibride de capital propriu cu un pronunțat caracter obligatoriu și pe care legislația în materie de supraveghere bancară le recunoaște drept capital de bază. Cu toate acestea, în baza prevederilor de supraveghere bancară, acestea au perioade de valabilitate lungi, de regulă de cel puțin 10 ani. Asemenea instrumente beneficiază de o dobândă fixă, care s-ar situa, desigur, peste plata aferentă unui instrument cu maturitate de un an. Băncile cu rating echivalent celui al BAWAG-PSK au emis în primăva-

ra/vara anului 2006 capital hibrid cu o maturitate de 10 ani, cu rate ale dobânzii de circa 5,1 %:

Tabelul 3

Emisiunile de capital hibrid ale băncilor cu rating asemănător

Emitent	Data emisiunii	Rating la momentul emisiunii	Rata dobânzii
Banca Italease	6 iunie 2006	Moody's: Baa2 Fitch: BBB+ Rating compozit: BBB	5,159 %
AIB UK	6 iunie 2006	Moody's: A2 S&P: A- Fitch: A+ Rating compozit: A	5,142 %

Restabilirea viabilității pe termen lung a întreprinderii

- (87) Austria a completat planul de restructurare cu un scenariu actualizat construit pe cazul de bază și cu o analiză de sensibilitate care include un scenariu optimist și unul pesimist.
- (88) Scenariul construit pe cazul de bază este formulat după cum urmează (tabelul 4):

Tabelul 4

(în milioane EUR)

Calculul câștigurilor și al pierderilor conform Codului comercial – Handelsgesetzbuch						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Profit net din dobânzi	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Câștiguri din participații	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Valoarea provizioanelor	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultat financiar	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Alte venituri operaționale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Venituri operaționale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Cheltuieli cu personalul	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Cheltuieli cu materiale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Amortizări	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Alte cheltuieli operaționale	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultat operațional	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezerve de risc și evaluarea investițiilor financiare	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Rezultatul activităților comerciale obișnuite	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Taxe și impozite	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]
Profit net anual	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]	[...]

⁽²⁴⁾ Pe baza modificării „spread-ului swap” [diferența dintre costul de finanțare de către stat (exprimat în EUR) și costul similar de pe piața privată] înainte și după acordarea ajutorului de stat.

- (89) Austria a explicat că, ținând seama de condițiile actuale de piață, planificarea pentru anul 2007 trebuia actualizată. Profitul net anual de [...] milioane EUR ar fi scăzut la circa [...] % din suma anticipată inițial. Austria a clarificat ipotezele principale pe care se întemeia scenariul construit pe cazul de bază și parametrii financiari esențiali. Planificarea pentru 2008 și anii următori a rămas nemodificată.
- (90) Motivele esențiale pentru modificările operate în scenariul construit pe cazul de bază sunt:
- modificarea pe termen lung a curbei de creștere a dobânzilor;
 - revenirea neașteptat de lentă a depunerilor de economii și conturilor de clienți pierdute în timpul retragerilor masive de capital („bank run”);
 - deficitul de lichiditate și necesitatea de a vinde poziții de active pentru a majora lichiditatea;
 - rapoartele constant negative despre BAWAG-PSK în mass-media;
 - stagnarea activității de creditare ca urmare a lichidității insuficiente.
- (91) Austria a explicat că ipotezele de bază care diferențiază scenariul optimist de cel pesimist sunt profitul net din dobânzi, veniturile din investiții și veniturile din provizioane, creșterea societății, cheltuielile de personal și cele cu materialele și cota de risc. În scenariul pesimist, rezultatul activităților comerciale curente va crește de la [...] milioane EUR în anul 2007 la [...] milioane EUR în anul 2011 și se situează cu circa [...] % sub venitul din activitățile comerciale curente preconizat în scenariul construit pe cazul de bază. În scenariul optimist, venitul din activitățile comerciale curente se situează în 2007 la [...] milioane EUR, iar în 2011, la [...] milioane EUR. Astfel, în scenariul optimist, în anul 2011, venitul din activitatea comercială ar fi cu circa [...] % mai mare decât în scenariul construit pe cazul de bază.
- (92) Austria considera că planul de restructurare permite refacerea viabilității pe termen lung a BAWAG-PSK. Licităția încheiată cu succes pe data de 14 decembrie 2006 ar fi fost cel mai bun test de piață pentru credibilitatea planului de restructurare. Prin oferta sa implicând investiții totale de [...] miliarde EUR, Cerberus a relevat cu claritate că este convins de profitabilitatea pe termen lung a băncii.
- (93) În opinia Austriei, planul de restructurare ține în măsură suficientă seama de riscurile specifice asociate plângerilor „Recco” din Statele Unite, de riscul de neîndeplinire, de către acționarii BAWAG-PSK, a obligațiilor lor față de creditorii americani precum și de hotărârea judecătorească privind clauza dobânzilor variabile:
- riscul reprezentat de plângerile creditorilor Refco din Statele Unite ar fi minor și de aceea nu trebuie ținut seama de el în mod individual în bilanț; acest risc este acoperit de provizioanele generale;
 - riscul de neîndeplinire de către acționarii BAWAG-PSK a obligațiilor lor față de creditorii americani nu ar mai exista. Pe data de 18 decembrie 2006, BAWAG-PSK și proprietarii săi direcți și indirecti au încheiat un acord privind obligațiile părților contractuale, prin care BAWAG-PSK și proprietarii săi renunță reciproc la drepturile lor de a solicita despăgubiri (drept la recurs);
 - de riscul generat de hotărârea judecătorească privind clauza de indexare a dobânzilor s-a ținut seama în provizionarea globală din bilanțul BAWAG-PSK.
- (94) Austria amintește că, pe lângă garanția de stat, băncile private, pe de-o parte, și societățile de asigurare, pe de altă parte, au înființat două structuri specifice (denumite în continuare „SPV”), cu rolul de a asigura cota de capital de bază a BAWAG-PSK impusă de legislația bancară.
- Prevenirea denaturării excesive a concurenței*
- (95) În opinia Austriei, constituirea celor două SPV cu rol de consolidare a capitalului propriu al BAWAG-PSK, cu participarea mai multor bănci austriece, pe de-o parte, și a mai multor societăți de asigurare austriece, pe de altă parte, arată că momentul de dificultate economică a BAWAG-PSK a fost pentru concurenți o ocazie de a impune măsuri de asistență pe termen scurt pentru păstrarea reputației pieței financiare a Austriei. Ar fi ilogic ca acești concurenți să ofere BAWAG-PSK susținere financiară temporară prin intermediul SPV, dacă s-ar aștepta ca garanția statului austriac să genereze o denaturare considerabilă a concurenței. Mai mult, demersul băncilor și al asigurătorilor ar arăta că supraviețuirea BAWAG-PSK asigurată prin intermediul garanției de stat nu a fost și nu va fi privită nicidecum ca o denaturare a concurenței. În plus, nicio terță parte nu a înaintat Comisiei vreo observație privind decizia acesteia de a iniția procedura. Deci, și din punctul de vedere al celorlalți concurenți, garanția de stat nu ar fi dus la denaturarea concurenței.

(96) Austria este de părere că vânzarea BAWAG-PSK de către fostul să proprietar, ÖGB, reprezintă o măsură compensatorie importantă. Vânzarea ar sublinia dorința comună de restructurare durabilă a băncii. Conform opiniei avansate de Austria, vinderea unor societăți în dificultate constituie un pas important spre o restructurare durabilă. În general, Austria consideră că se poate porni de la premisa că o societate aflată sub controlul unui nou proprietar privat are mai mari șanse de supraviețuire pe termen lung, garantând și faptul că societatea nu va mai necesita ajutor de stat a doua oară ⁽²⁵⁾. Deși cazul de față nu reprezintă o privatizare, întregul transfer al BAWAG-PSK sub controlul unui investitor privat experimentat ar fi un pas important spre depășirea dificultăților trecutului,

permițând o evoluție economică pozitivă. În plus, vânzarea băncii ar permite o contribuție proprie importantă, în sensul liniilor directe, prin care restructurarea BAWAG-PSK ar putea fi finanțată de facto 100 %. Prin vânzarea BAWAG-PSK, s-ar putea asigura viabilitatea băncii, întrucât proprietarii BAWAG-PSK își pot acoperi cu ajutorul prețului de vânzare și obligațiile față de bancă. Astfel, se reconstituie caracterul recuperabil al creanțelor existente ale BAWAG-PSK. Prin urmare, vânzarea s-ar putea dovedi elementul-cheie în restructurarea BAWAG-PSK. În final, costurile asociate cu aceasta nu ar mai fi finanțate din garanție, ci integral din vânzarea băncii.

(97) Austria a comunicat Comisiei că au fost activate următoarele dezinvestiții.

Tabelul 5

Privire de ansamblu asupra dezinvestițiilor deja efectuate

Măsură	Domeniu de activitate	Momentul efectuării
Vânzarea Băncii Frick & Co.	Servicii bancare pentru persoane fizice	19 iulie 2006
Vânzarea Băncii Naționale a Austriei	Banca centrală	12 iulie 2006
Vânzarea Kinomax Sp.zo.o.	Prestări de servicii imobiliare	14 decembrie 2006
Vânzarea bunurilor imobiliare din Viena, 1010 Wien	Prestări de servicii imobiliare	8 mai 2006
Vânzarea HOBEX AG	Autorizare de transfer de debite	29 martie 2007
Vânzarea Funk International Austria GmbH	Societate de brokeraj și asigurări	1 ianuarie 2007
Vânzarea Cosmos Elektrohandel GmbH & Co KG sau COSMOS Geschäftsführungs- und Beteiligungs-GmbH	Comerț cu amănuntul	14 septembrie 2006
Voestalpine AG	Oțel	9 noiembrie 2006-13 aprilie 2007

(98) Austria a transmis Comisiei și alte angajamente asumate de BAWAG-PSK:

(a) BAWAG-PSK AG va vinde următoarele active unui terț independent de Grupul BAWAG-PSK:

⁽²⁵⁾ Decizia Comisiei din 12 octombrie 1994 privind ajutorul de stat acordat de Franța Concernului Bull sub forma unei majorări de capital nenotificate (JO L 386, 31.12.2004, p. 1), punctul 10; Decizia Comisiei din 26 iulie 1995 privind aprobarea condiționată a ajutorului acordat de Franța în beneficiul Bank Crédit Lyonnais (JO L 308, 21.12.1995, p. 92), punctul 116; Decizia Comisiei din 21 iunie 1995 privind ajutorul acordat de statul italian în beneficiul societății Enichem Agricoltura SpA (JO L 28, 6.2.1996, p. 18), punctul 26; Decizia Comisiei din 3 iulie 2001 privind ajutorul de stat acordat de Spania pentru restructurarea Babcock Wilcox España SA (JO L 67, 9.3.2002, p. 50), punctul 40; Decizia Comisiei din 16 septembrie 1998 privind aprobarea condiționată a ajutorului acordat de Italia în beneficiul Società Italiana per Condotte d'Acqua SpA (JO L 129, 22.5.1999, p. 30), punctul 35; Decizia Comisiei din 16 septembrie 1998 privind aprobarea condiționată a ajutorului acordat de Italia în beneficiul Italstrade SpA (JO L 109, 27.4.1999, p. 1), punctul 2.

(i) vânzarea unei participații de peste 50 % la P.S.K.Versicherung AG și la BAWAG-Versicherung Aktiengesellschaft reflectată în bilanț cel mai târziu la [...] și acordarea unei opțiuni de cumpărare cumpărătorului pentru restul de acțiuni;

(ii) încheierea acțiunii de vânzare a unor active imobiliare în valoare de aproximativ [...] milioane EUR cu înregistrare în bilanț cel târziu până la [...];

- (iii) vânzarea participației de [...] % la [...], cu reflectare în bilanț cel târziu la [...];
- (iv) vânzarea participației de 42,56 % la ATV Privat-TV Services AG, cu reflectare în bilanț cel târziu la [...];
- (v) vânzarea [...], cu reflectare în bilanț cel târziu la [...];
- (b) grupul BAWAG-PSK reduce volumul împrumuturilor acordate Republicii Federale Austria de la [...] miliarde EUR la [...] miliarde EUR până la sfârșitul anului contabil [...] și menține această sumă pe o perioadă de [...], adică până la [...], ca limită superioară. Nu sunt incluse în cadrul acestei măsuri obligațiile existente ale societăților din cadrul grupului BAWAG PSK privind viitoarele tranșe ale proceselor de achiziții deja angajate;
- (c) BAWAG-PSK AG renunță pe o durată de [...], începând cu [...], să mai participe la proceduri de licitație în care Republica Federală Austria mandatează așa-numiții intermediari primari pentru emisiuni de împrumuturi obligatate în numele statului („state bonds” – obligațiuni de stat);
- (d) BAWAG-PSK AG va închide [...] filiale din Viena până la [...];
- (e) până la data de 31 decembrie 2010, nu se vor mai acorda BAWAG-PSK niciun fel de alte ajutoare sub forma de ajutoare de stat în conformitate cu articolul 87 alineatul (2) din Tratatul CE, ajutoare în cadrul proiectelor de cercetare cofinanțate de Uniunea Europeană, ajutoare pentru măsuri generale de educație sau măsuri de economisire a energiei în cadrul schemelor aprobate.
- (99) Austria a furnizat informații detaliate privind valoarea și efectul de reducere a fiecărei măsuri compensatorii individuale. În opinia sa, aceste măsuri (inclusiv „bank run” – a se vedea considerentul 103) vor avea ca efect reducerea totalului bilanțului grupului cu un procent global de [...] % față de anul 2005.
- (100) Austria a explicat de ce efectuarea altor reduceri ar periclita rentabilitatea băncii. A amintit că piața bancară austriacă este deja puternic concentrată, fiind dominată de patru grupuri bancare – Bank Austria Creditanstalt, Grupul ERSTE Bank/Sparkassengruppe, Grupul Raiffeisen și BAWAG-PSK. Aceste grupuri ar cumula în afacerile cu clienți persoane fizice și corporatiști o cotă de piață de 90-100 %. Alte instituții de credit ar juca un rol secundar. De aici rezultă că sectorul bancar austriac se aseamănă deja unui oligopol. În eventualitatea insolabilității BAWAG-PSK, există o mare probabilitate ca propriile cote de piață să revină celor mai mari trei concurenți din sectorul bancar. Aceasta le-ar întări poziția de piață deja semnificativă. Pentru piețele de servicii bancare există parametri legislativi și instituționali speciali. Datorită existenței unor bariere considerabile în calea accesului atât pe piața clienților persoane fizice, cât și a celor corporatiști, cote de piață de 30 % pot deja constitui temeiul pentru poziții dominante pe piață ⁽²⁶⁾. Prin urmare, în eventualitatea insolabilității BAWAG-PSK exista pericolul ca cele trei grupuri bancare din Austria să ajungă la sau să își întărească o poziție dominantă pe piață, ceea ce ar crește considerabil riscul ca piața să fie dominată de către un oligopol. Ar rezulta de aici o situație în care ajutoarele de stat trebuie acordate, pentru a evita constituirea sau consolidarea unui oligopol care să domine piața.
- (101) Austria a explicat că BAWAG-PSK ar deține doar sectoare de piață moderate, atât la serviciile pentru persoane fizice, cât și pentru cele juridice și care au scăzut și mai mult în 2006. Aceasta rezultă din evidența cotelor de piață ⁽²⁷⁾ pe anul 2006 (tabelul 6):

Tabelul 6

Produce pe domenii de activitate		Cotă de piață 2005	Cotă de piață 2006
Servicii de depozite pentru clienți locali	Persoane fizice	12 %	[...]
	Clienți corporativi	8 %	[...]
Activități de creditare pentru clienți locali, inclusiv credite ipotecare	Persoane fizice	6 %	[...]
	Clienți corporativi	8 %	[...]

În toate aceste domenii, cotele de piață corespunzătoare ale celor mai mari trei grupuri bancare s-ar situa la peste 20 %.

⁽²⁶⁾ Decizia Comisiei din 10 februarie 1997 în cauza *Bank Austria/Creditanstalt*, COMP IV/M.873, punctul 46 și următoarele.

⁽²⁷⁾ În privința cotelor de piață, Austria face referire la Decizia Comisiei din 28 februarie 2007 privind controlul fuziunilor, *Cerberus/BAWAG-PSK*, COMP/M. 4565.

(102) Austria a explicat că pierderile de cotă de piață survenite în urma retragerii masive a depozitelor („bank run”), reglementarea privind utilizarea plăților în cadrul acordului de garanție și posibilul efect al măsurilor compensatorii asupra sectorului bancar austriac sunt elemente extrem de importante pentru evaluarea măsurilor compensatorii.

(103) În legătură cu pierderea de cote de piață ca urmare a retragerii masive a depozitelor („bank run”), Austria susține că poziția pe piață a băncii ar fi fost considerabil slăbită prin diminuarea depozitelor la vedere și a celor de economii cu circa [...] miliarde EUR între sfârșitul lui septembrie 2005 și iunie 2006. Din cauza „isteriei generalizate” provocate de relatările din mass-media, BAWAG-PSK nu a putut împiedica prăbușirea activității sale privind depozitele de economii. De aceea, ajutorul nu a denaturat în nici un fel concurența în favoarea BAWAG-PSK. Austria consideră procesul de retragere masivă a depozitelor („bank run”) – care a determinat diminuarea de cotelor de piață ale BAWAG-PSK – drept o măsură compensatorie.

(104) În opinia Austriei, un preț de vânzare mare avea un rol decisiv pentru succesul restructurării și al continuării activităților băncii. Orice reducere a prețului de vânzare la mai puțin de [...] miliarde EUR ca urmare a măsurilor compensatorii ar fi avut efecte directe asupra băncii. O diminuare a valorii BAWAG-PSK prin măsuri compensatorii ar fi diminuat șansa de a atinge prețul de vânzare necesar pentru acoperirea datoriilor.

(105) Austria a susținut că măsurile compensatorii au efect negative și asupra structurii pieței sectorului bancar austriac. Vânzarea filialelor austriece ale BAWAG-PSK către una dintre celelalte trei mari instituții de credit din Austria ar fi generat destulă îngrijorare în contextul controlului fuziunilor. Vânzarea filialelor către o instituție de credit străină ar fi adus cu sine pericolul ca clienții bancari ai BAWAG-PSK (în primul rând persoanele fizice și întreprinderile mijlocii) să treacă la alte bănci austriece, ceea ce ar fi îngustat și mai mult piața bancară austriacă, deja foarte concentrată. Conform liniilor directoare, într-o asemenea situație, Comisia trebuie să conceapă măsurile compensatorii în așa fel încât să evite această situație.

Ajutorul limitat la minimum

(106) Austria a explicat că ajutorul aflat în discuție ar fi fost limitat la minimum, întrucât nu era vorba despre un aport de capital cu caracter permanent, ci despre o garanție pe termen limitat, condiționată, necesară pentru asigurarea unei solvabilități suficiente.

(107) Austria a explicat că, de la semnarea contractului de achiziție pe 30 decembrie 2006, era clar că BAWAG-PSK poate îndeplini cerința din planul de restructurare referitoare la propria contribuție. Finanțarea restructurării avea să fie asigurată 100 % de BAWAG-PSK. Și aportul de capital de 600 milioane EUR trebuie privit drept contribuție proprie.

VI. OBSERVAȚIILE ALTOR PĂRȚI INTERESATE

(108) După publicarea deciziei de inițiere a procedurii în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, Comisia nu a primit observații de la nicio parte interesată.

VII. EVALUAREA AJUTORULUI

La momentul acordării ajutorului, BAWAG-PSK era o întreprindere aflată în dificultate.

(109) În conformitate cu punctul 9 din liniile directoare, o întreprindere se află în dificultate în cazul în care nu este capabilă, din resurse proprii sau cu fonduri pe care le poate obține de la proprietarul/acționarii sau creditorii săi, să acopere pierderile care, fără intervenția din exterior a autorităților publice, o vor condamna, aproape sigur, la ieșirea din afaceri pe termen scurt sau mediu.

(110) În observațiile prezentate față de inițierea procedurii de investigare, Austria nu a contestat opinia Comisiei, că BAWAG-PSK era o întreprindere aflată în dificultate, în conformitate cu liniile directoare.

(111) În opinia Comisiei, fără acordarea garanției, banca nu ar fi putut face față retragerilor constante semnificative a depozitelor. După cum este indicat în bilanțul de sfârșit de an pentru 2005, auditorii nu ar fi fost în măsură să certifice fără rezerve continuarea existenței societății BAWAG-PSK.

(112) Prin urmare, în lipsa garanției, BAWAG-PSK ar fi trebuit să își declare, în termen de câteva săptămâni, insolabilitatea/falimentul.

(113) În opinia Comisiei, fără susținere, ÖGB nu ar fi putut să gestioneze dificultățile sucursalei sale. Această interpretare este confirmată de faptul că BAWAG-PSK trebuia să reajusteze creanțe vis-a-vis de proprietarii săi, în valoare de [...] milioane EUR.

(114) Astfel, rezultă că la momentul preluării garanției BAWAG-PSK era o întreprindere aflată în dificultate, în conformitate cu punctul 9 din liniile directoare. În plus, dificultățile BAWAG-PSK se datorează în mod evident băncii înseși și erau prea importante pentru ca grupul căruia îi aparține banca să le mai poată gestiona. Nici ÖGB, nici AVB nu ar fi putut să restructureze BAWAG-PSK fără susținerea autorităților publice. Astfel, ar rezulta că BAWAG-PSK ar putea fi eligibilă pentru ajutoare de salvare și/sau ajutoare de restructurare în conformitate cu punctul 13 din liniile directoare.

(115) Investițiile băncilor private și ale societăților de asigurare în cele două SPV menționate, menite să întărească cota de capital a BAWAG-PSK, nu au același temei precum o garanție de stat. Investitorii privați se expun unui risc considerabil mai mic decât cel preluat de stat prin garanția asumată. Austria a confirmat că, fără preluarea de către stat a garanției pentru BAWAG-PSK, niciun investitor privat nu ar fi fost dispus să pună la dispoziție resurse care să servească drept capital propriu. Prin urmare, investițiile private efectuate nu vin în contradicție cu faptul că BAWAG-PSK se afla în dificultate.

Existența unui ajutor de stat

(116) Pentru a aprecia dacă o măsură reprezintă un ajutor de stat în sensul articolului 87 alineatul (1) din Tratatul CE, Comisia trebuie să verifice dacă acesta:

— este acordat de stat sau prin intermediul resurselor de stat;

— generează un avantaj economic;

— este de natură să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau sectoare de producție;

— afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

Utilizarea resurselor de stat

(117) Pentru a fi considerate ajutor de stat, resursele financiare trebuie să fie acordat de către stat, direct sau indirect din resurse de stat.

(118) În cazul de față, aceste două cerințe cumulative sunt îndeplinite, întrucât această măsură implică o garanție de stat acordată pe baza unei legi federale.

Selectivitate

(119) Articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE interzice ajutoarele care „favorizează anumite întreprinderi sau sectoare de producție”, altfel spus, ajutoarele selective.

(120) Prin această garanție, BAWAG-PSK este exclusiv favorizată. Prin urmare, această măsură poate fi calificată drept selectivă.

Efecte asupra schimburilor comerciale dintre statele membre și denaturarea concurenței

(121) Articolul 87 alineatul (1) din Tratatul CE interzice ajutoarele care afectează schimburile comerciale dintre statele membre și care denaturează sau amenință să denatureze concurența.

(122) Prin evaluarea pe care o face în lumina condițiilor amintite, Comisia nu trebuie să facă dovada influenței efective pe care ajutorul îl are asupra schimburilor comerciale dintre statele membre și a denaturării reale a concurenței, ci doar să evalueze dacă ajutoarele pot influența schimburile comerciale sau pot denatura concurența⁽²⁸⁾. Dacă ajutorul acordat de un stat membru întărește poziția unei societăți față de alți concurenți în cadrul schimbului comercial intracomunitar, se consideră că aceștia din urmă sunt afectați de respectivul ajutor.

(123) Comisia amintește că sectorul bancar este deschis de mulți ani concurenței. Concurența, care exista deja în baza liberei circulații a capitalului prevăzută în Tratatul CE, s-a intensificat prin promovarea unei liberalizări progresive.

(124) BAWAG-PSK dispune de filiale, respectiv sucursale în diferite state membre, în special în Republica Cehă, Slovacia, Slovenia, Ungaria și Malta. De asemenea, în Austria își desfășoară activitatea și bănci din alte state membre, fie direct prin intermediul filialelor, respectiv al reprezentanțelor, fie indirect, prin controlul unor bănci și instituții de credit cu sediul în Austria.

(125) În concluzie, în sectorul bancar se desfășoară relații comerciale între statele membre. Garanția consolidează poziția BAWAG-PSK față de alte societăți bancare cu care concurează în cadrul schimburilor comerciale intracomunitare. Prin urmare, garanția poate afecta schimburile comerciale dintre statele membre și poate denatura concurența.

⁽²⁸⁾ A se vedea, de exemplu, hotărârea Curții din 29 aprilie 2004 pronunțată în cauza C-372/97 *Italia/Comisia*, Rec. 2004, p. I-3679, punctul 44.

Existența unui avantaj economic

- (126) Un criteriu de evaluare a unei măsuri drept ajutor de stat este faptul că îi asigură beneficiarului un avantaj.
- (127) În conformitate cu punctul 4.2 din Comunicarea Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat sub formă de garanții, o garanție nu reprezintă un ajutor de stat pentru că nu generează niciun avantaj economic atunci când sunt îndeplinite următoarele patru condiții:
- (a) împrumutatul nu se află în dificultate financiară;
- (b) împrumutatul ar putea, în principiu, să obțină un împrumut în condițiile de piață de pe piețele financiare, fără nicio intervenție din partea statului;
- (c) garanția este acordată pentru o operațiune financiară specifică, vizează o sumă maximă determinată, nu acoperă mai mult de 80 % din împrumutul de rambursat sau din altă obligație financiară și nu este nelimitată în timp;
- (d) pentru garanție se plătește prețul de piață.

(128) În opinia Comisiei, în cazul de față, condiția de la litera (a) nu este îndeplinită, întrucât în situația BAWAG-PSK, la acordarea garanției, era vorba despre o întreprindere aflată în dificultate.

(129) Mai mult, niciun jucător de pe piață nu ar fi acordat garanția pentru taxa de garanție de 0,2 % plătită de BAWAG-PSK. După cum a confirmat și Austria, o taxă la nivelul obișnuit al pieței s-ar fi situat între 32 și 49 milioane EUR pe an. De aici rezultă că nici condiția de la litera (d) nu este îndeplinită.

(130) Rezultă că acordarea garanției de stat îi conferă BAWAG-PSK un avantaj.

Concluzie

(131) Comisia concluzionează că în cazul acordării de către stat a garanției pentru BAWAG-PSK este vorba despre un ajutor de stat.

Caracterul ilegal al ajutorului de stat

(132) Austria a acordat ajutorul la data de 8 mai 2006, cu efect retroactiv începând cu 31 decembrie 2005, adică înaintea unei decizii a Comisiei privind compatibilitatea sa cu piața comună.

Valoarea ajutorului

(133) Pentru a determina elementul de ajutor din garanție, Comisia trebuie să verifice dacă și în ce condiții, respectiv în baza căror premise, un investitor/garant acționând în condiții normale de piață ar fi acordat garanția într-o situație asemănătoare.

(134) Un investitor ipotetic acționează ca un furnizor de capital⁽²⁹⁾ prudent, care dorește să-și maximizeze profitul, fără a se expune însă unor riscuri prea mari, în raport cu randamentul financiar al investiției efectuate⁽³⁰⁾.

(135) „În final, trebuie comparate comportamentele furnizorilor publici și privați de capital sub aspectul atitudinii lor față de operațiunea în cauză, în funcție de informația disponibilă și de evoluția previzibilă la momentul respectiv.”⁽³¹⁾ Rezultă că evenimentele ce succed decizia de a investi nu sunt relevante pentru a aprecia nivelul ajutorului încorporat în acordarea garanției⁽³²⁾.

Particularitățile acordării garanției de către statul austriac

(136) În conformitate cu punctul 3.1 din comunicare, elementul de ajutor trebuie evaluat avându-se în vedere caracteristicile garanției.

(137) În cazul de față, acordarea garanției a servit ca asigurare colaterală pentru anumite credite neperformante acordate de BAWAG-PSK în sumă de 900 milioane EUR. Prin acordarea garanției, activele și-au menținut valoarea și nu au mai fost necesare reevaluări care ar fi dus la pierderi suplimentare de 900 milioane EUR, corespunzătoare bilanțul de închidere pentru anul 2005. În acest sens, efectele și natura acordării garanției sunt comparabile cu cele ale unui aport de capital⁽³³⁾. În acest fel s-a putut evita scăderea cotei de capital de bază a BAWAG-PSK sub nivelul minim impus de lege.

⁽²⁹⁾ Hotărârea Curții din 16 mai 2002 pronunțată în cauza C-482/99 Franța/Comisia, Rec. 2002, p. I-4397, punctul 71.

⁽³⁰⁾ Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 6 martie 2003 în cauzele conexe T-228/99 și T-233/99, Westdeutsche Landsbank Girozentrale și Land Nordrhein-Westfalen/Comisia, Rec. 2003, p. II-43, punctul 255.

⁽³¹⁾ Cauzele conexe T-228/99 și T-233/99, punctul 246.

⁽³²⁾ Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 30 aprilie 1998, în cauza T-16/96 Cityflyer Express/Comisia, Rec. 1996, p. II-757, punctul 76.

⁽³³⁾ A se compara cu cauza C 44/03 (ajutoarele de stat acordate de Austria băncii Burgenland) (JO L 263, 8.10.2005, p. 8), punctul 36.

(138) Comisia ajunge la concluzia că prezenta garanție nu este comparabilă cu o garanție pentru întreg pasivul unei bănci⁽³⁴⁾. În cazul unor astfel de garanții, creditorii băncii au drept direct, derivat chiar din dreptul lor de creanță. În caz de insolvabilitate, garantul trebuie să preia obligațiile care nu pot fi acoperite din activele băncii. Văzut în termeni economici, acest tip de garanție reduce costurile de refinanțare ale băncii prin intermediul titlurilor de împrumut/obligațiunilor. Comisia admite că acordarea garanției, în măsura în care aceasta garantează conservarea activelor globale ale băncii în proporție de circa 1,6 % în caz de neplată, are ca efect limitat și asigurarea indirectă a pasivului (datoriilor), dar efectul de ansamblu al acordării garanției nu poate fi considerat comparabil. Astfel, exemplul furnizat în cauza CFF⁽³⁵⁾ privind garanția acordată de Franța pentru toate obligațiile CFF nu este relevant și nu se poate trage o concluzie aplicabilă cazului de față.

(139) În condițiile prevăzute în acordul de garanție, utilizarea garanției poate fi activată dacă banca se află în continuare sub amenințare economică. În bilanțul de închidere a anului 2006, BAWAG-PSK a confirmat următoarele: „Utilizarea garanției este permisă și dacă banca este amenințată de insolvabilitate în situația expirării garanției la data de 1 iulie 2007; prin prelungirea garanției, statul poate preveni utilizarea.” În acest caz, garantul ar putea pierde până la 900 milioane EUR, fără să dețină participații la bancă care să îi permită să participe la o revenire ulterioară a băncii pe un trend ascendent.

Scenarii de vânzare

(140) O premisă importantă pentru acordarea garanției este angajamentul pe care acționarii la BAWAG-PSK și l-au luat față de guvernul federal, de a-și transfera unor terți toate acțiunile BAWAG-PSK sau AVB.

(141) Acest angajament de vânzare a constituit temeiul esențial pentru evaluarea garanției de stat.

(142) În opinia Comisiei, utilizarea garanției și, implicit, elementul de ajutor încorporat în acordarea garanției

depind direct de investiția totală a potențialului cumpărător, deci de prețul de vânzare și de disponibilitatea cumpărătorului de a opera alte aporturi de capital. În acest context, trebuie menționat că în planul de restructurare Austria precizează că „succesul reorganizării și continuarea activității băncii depind decisiv de un preț de vânzare important. Orice reducere a prețului de vânzare sub [...] miliarde EUR pe baza măsurilor compensatorii influențează nemijlocit banca”.

(143) În lipsa unui aport suplimentar de capital propriu sau a unei reduceri pe termen scurt a activelor riscante, probabilitatea utilizării garanției este cu atât mai mare cu cât investiția totală a cumpărătorului se află sub [...] miliarde EUR.

(144) Comisia a evaluat garanția și condițiile pentru utilizarea sa și a ajuns la concluzia că la momentul acordării garanției un furnizor de capital/garant privat ar fi ținut seama de trei scenarii esențiale în cadrul analizei riscurilor:

(a) primul scenariu: vânzarea băncii mai devreme de iunie 2007 pentru o investiție totală (preț de vânzare + aport de capital) a cumpărătorului de peste [...] miliarde EUR, astfel încât în ziua încheierii contractului garanția să poată fi anulată fără utilizarea sa;

(b) al doilea scenariu: vânzarea băncii mai devreme de iunie 2007 pentru o investiție totală mai mică de [...] miliarde EUR, astfel încât garanția să fie utilizată parțial sau total;

(c) al treilea scenariu: vânzarea BAWAG-PSK nu este realizată mai devreme de iunie 2007. În această situație, garanția – chiar dacă suma sa totală (prin profituri înregistrate de bancă sau diminuarea activelor de risc) scade progresiv – se prelungeste pentru o perioadă nedeterminată. Altfel, există o foarte mare probabilitate ca garanția să fie utilizată, ceea ce ar duce la pierderi mari pentru stat.

⁽³⁴⁾ A se compara cu garanțiile de stat acordate băncilor germane publice („Răspunderea garantului”) sau caselor de economii austriece („Garanția pentru neplată”), ambele abrogate prin decizii ale Comisiei.

⁽³⁵⁾ Decizia Comisiei din 26 iunie 1999, C(1999) 2035, *Crédit Foncier de France* (JO L 34, 3.2.2001, p. 36), punctul 49. Decizia în cauza CFF a fost adoptată anterior intrării în vigoare a Comunicării Comisiei privind aplicarea articolelor 87 și 88 din Tratatul CE ajutorului de stat sub formă de garanții.

- (145) Este adevărat că Austria a fost de părere că BAWAG-PSK ar putea constitui rezervele de capital necesare prin aporturi de capital din partea noilor furnizori de capital⁽³⁶⁾ sau în urma mai multor bilanțuri anuale pozitive ori să elaboreze un alt plan de restructurare mai puțin ambițios, care să prevadă mai puțin capital de bază, lăsându-i astfel băncii mai multă libertate de acțiune pentru a-și reduce în continuare suma totală a garanției, dar în opinia Comisiei, la momentul acordării garanției, un furnizor de capital/garant privat nu ar fi luat în considerare astfel de ipoteze – de care nu se poate face abstracție – întrucât scenariile alternative nu ar fi fost suficient de concrete. Mai cu seamă în varianta unui alt plan de restructurare mai puțin ambițios decât cel pe care au fost construite scenariile, un furnizor privat de capital ar fi plecat de la ipoteza că, în caz de necesitate, Austria va prelungi garanția în iulie 2007. Comisia nu împărtășește opinia Austriei că în iulie 2007 garanția nu ar mai fi fost cu siguranță prelungită dacă banca nu ar fi fost vândută până în acel moment. Cu atât mai mult, în lipsa prelungirii, garanția ar fi fost integral utilizată, întrucât BAWAG-PSK nu ar fi reușit să își refacă resursele financiare necesare pentru asigurarea parametrilor de prudențialitate și s-ar fi aflat din nou sub amenințarea insolvenței.
- (146) Comisia a verificat celelalte modalități prezentate de Austria pentru a acoperi cerințele de capital propriu la expirarea garanției de un an, în eventualitatea că banca nu era vândută. Comisia a ajuns la concluzia că asemenea ipoteze nu pot fi excluse, dar că la momentul acordării garanției un furnizor de capital/garant privat nu le-ar fi luat în considerare, pentru că scenariile alternative pe care se bazează sunt ipotetice sau au efect negativ asupra planului de afaceri al băncii. Pe termen scurt și mediu, profiturile așteptate nu i-ar fi permis băncii să își îmbunătățească situația capitalului propriu în mod considerabil⁽³⁷⁾. O reducere a cerințelor de capital propriu prin diminuarea activelor riscante ar afecta viitoarea profitabilitate a băncii⁽³⁸⁾, iar recurgerea la capital de la terți ar fi comparabilă cu vânzarea parțială a băncii⁽³⁹⁾.
- (147) În varianta ideală, Comisia ar fi trebuit să poată alocă fiecăruia dintre cele trei scenarii un grad de probabilitate
- (148) Austria admite că la momentul acordării garanției, datorită activității FMA, dispunea de suficiente informații privind situația economică a BAWAG-PSK și că evaluase cu ce probabilitate poate surveni fiecare dintre scenariile menționate. Concluzia ar fi fost că numai primul scenariu poate fi considerat realist, dar Austria nu a furnizat documente doveditoare pentru aceasta. De exemplu, Comisiei nu i-au fost puse la dispoziție date precise privind evaluarea băncii înainte de acordarea garanției.
- (149) Valoarea BAWAG-PSK la adoptarea legii federale din aprilie/mai 2006 nu poate fi apreciată decât prin calcule aproximative:
- (a) în baza documentelor disponibile, un garant privat ar fi putut pune în aplicare o metodă Discounted-Cash-flow (DCF – metoda fluxului de numerar scontat). O asemenea abordare, care se bazează pe cifrele proiectate pentru un interval de timp dat, duce totuși la valori în care valoarea finală reprezintă un procentaj considerabil din valoarea totală. De exemplu, pornind de la profitul net indicat în planul de afaceri prezentat de Austria în septembrie 2006 (reprezentativ pentru informația aflată la dispoziția unui garant privat în aprilie/mai 2006), prin metoda DCF, rezultă o valoare de [...] miliarde EUR⁽⁴⁰⁾, în care valoarea finală reprezintă 85 % din această sumă. Întrucât această metodă depinde în prea mare măsură de valoarea finală, Comisia este de părere că în cazul de față nu pot fi trase concluzii credibile;
- (b) pe baza prețului de vânzare pentru BAWAG-PSK în valoare de [...] miliarde EUR (care în primăvara anului 2006 nu era cunoscut) și a unui capital propriu – care pe data de 31 decembrie 2005 se situa la 1,7 miliarde EUR – se poate calcula o valoare comercială (clientelă și rețea de filiale) de circa [...] miliarde EUR. Din suma capitalului propriu la data de 31 decembrie 2005 și valoarea comercială, minus aportul de capital pe care trebuiau să îl opereze noii proprietari, în valoare de [...] milioane EUR, și plățile Refco de [...] milioane EUR asociate prețului de vânzare, rezultă că în primăvara anului 2006, BAWAG-PSK avea o valoare estimată de circa [...] miliarde EUR⁽⁴¹⁾.
- ⁽³⁶⁾ Aporturile de capital de la deținătorii minoritari de acțiuni sunt improbabile în contextul obligației de vânzare pe care Austria a impus-o ÖGB.
- ⁽³⁷⁾ Astfel, pe perioada primilor trei ani (2006-2008), rezultatele anuale previzionate ale BAWAG P.S.K. se ridică la un total de [...] miliarde EUR. Această perioadă ar fi un reper rezonabil pentru analiza efectuată de un investitor privat. Nu trebuie uitat totuși că aceste prognoze nu au ținut seama de taxa de garanție plătită la nivelul de referință al pieței: dacă banca ar trebui să plătească o asemenea compensație, rezultatele ar fi mult mai greu de atins în intervalul de restructurare dat.
- ⁽³⁸⁾ Prin diminuarea activelor totale, baza de venit a BAWAG P.S.K. s-ar reduce considerabil. Pe termen scurt, activele nu pot fi vândute decât sub valoarea de piață.
- ⁽³⁹⁾ Aporturile de capital din partea deținătorilor minoritari de acțiuni sunt improbabile în contextul obligației de vânzare pe care Austria a impus-o ÖGB.
- ⁽⁴⁰⁾ La o rată de scont de 10 %.
- ⁽⁴¹⁾ 1,7 miliarde EUR + [...] miliarde EUR – [...] miliarde EUR – [...] miliarde EUR = [...] miliarde EUR.

- (150) Comisia trebuie să țină seama și de faptul că în aprilie/mai 2006, când garantul privat trebuia să intervină, presiunea timpului era foarte mare. Nu erau decât câteva săptămâni la dispoziție pentru a analiza temeinic situația financiară a băncii și a prezenta o ofertă. Procesul de retragere masivă a depozitelor („bank run”) aflat în curs era un mare pericol pentru capacitatea de plată a BAWAG-PSK. Banca nu ar fi supraviețuit unei evoluții continue în același sens, fie și doar pe termen scurt. Sub presiunea timpului și a sumei mari necesare pentru garanție, ofertele din partea jucătorilor privați de pe piață erau aproape sau chiar imposibile.
- (151) Au existat și alți factori de nesiguranță, de exemplu, în legătură cu cazul Refco din SUA precum și faptul că un girant privat ar fi trebuit să se gândească dacă intervenția sa, în comparație cu garanțiile de stat ar fi fost suficientă pentru a opri aflulul de depunători ce vor să-și retragă depunerile de la bancă.
- (152) Având în vedere circumstanțele descrise mai sus, Comisia a ajuns la concluzia următoare:
- (a) momentul vânzării și nivelul prețului de achiziție al BAWAG-PSK au fost două variabile necunoscute, comportând riscuri mari pentru un girant orientat spre piață;
- (b) presiunea timpului a făcut să fie foarte dificil pentru ca un operator de piață să facă o ofertă;
- (c) valoarea intrinsecă a băncii nu a fost atât de mică încât să excludă complet acordarea unei garanții de 900 milioane EUR de către un girant privat, chiar dacă condiția pentru aceasta ar fi fost plata unor sume mari drept comision.
- (153) În opinia Comisiei, ar fi fost de așteptat un aport de capital din partea unui investitor privat care l-ar fi făcut acționar și participant la luarea deciziilor de restructurare. Totuși, Comisia și Austria sunt de acord că niciun investitor privat nu ar fi fost dispus să ofere fonduri care să fie considerate drept capital propriu ⁽⁴²⁾.
- (154) Din punct de vedere tehnic, garanția nu ar fi părut un instrument total adecvat pentru un investitor privat întrucât sumele mari pretinse drept comision ar fi limitat perspectivele de profitabilitate, prin aceasta contracarând efectul garanției. Acordarea garanției reflectă, de fapt, interesele Austriei care erau, în primul rând, de a restabili încrederea investitorilor și a partenerilor în stabilitatea băncii și a sectorului financiar din Austria. În plus, Austria are în calitate de girant capacități extinse și condiții favorabile (un rating de AAA).
- (155) În consecință, elementul de ajutor conținut în garanțiile federale poate fi estimat, după părerea Comisiei, între anumite limite. Valoarea superioară a acelor limite este de 898 milioane EUR, adică valoarea nominală a garanției minus comisionul de 0,2 % plătit de către bancă. Stabilirea limitei inferioare este mult mai complexă; în opinia Comisiei, ea ar putea fi de cel puțin 2/3 din valoarea nominală a garanției.
- Analizele prezentate de Austria*
- (156) Comisia a evaluat analizele realizate de Austria privind elementul de ajutor al garanției și a ajuns la concluzia că aceste analize nu sunt adecvate din mai multe motive.
- (157) În opinia Comisiei, ratingul FSR al BAWAG-PSK și probabilitatea corespunzătoare de a nu plăti datoriiile nu reflectă riscul girantului în cele trei scenarii relevante. În esență, ratingul FSR al Moody's rămâne nemodificat în fiecare dintre scenarii, întrucât, din punctul de vedere al unui investitor, garanția de peste 900 milioane EUR este comparabilă cu o creștere de capital deja efectuată, de aceeași valoare. În primul scenariu, creșterea de capital este realizată în totalitate de viitorul proprietar al băncii. În al doilea scenariu, creșterea de capital este realizată parțial de viitorul proprietar al băncii, iar pentru restul sumei se are în vedere dobândirea de garanții. În al treilea scenariu, garanția continuă să fie prezentă (chiar dacă de o valoare mai scăzută), atât timp cât nu a avut loc niciun aport de capital adecvat sau banca nu a generat mijloacele financiare necesare. Cu toate acestea, riscul girantului depinde considerabil de probabilitatea fiecărui scenariu în parte, fiindcă perioada de valabilitate a garanției și a sumei estimative primite variază mult în funcție de momentul vânzării BAWAG-PSK și de prețul avut în vedere.

⁽⁴²⁾ Crearea celor două SPV-uri menționate mai sus de către operatori privați nu ar fi avut loc fără garanții de stat și, de aceea, nu contravin acestei interpretări.

- (158) În estimarea riscurilor utilizării unei garanții, pe baza ratingului FSR, Austria a luat în considerare numai scenariul în care vânzarea este încheiată cel mai târziu la 1 iulie 2007 și cumpărătorul face investiții de cel puțin [...] EUR. În acest scenariu, garanția ar fi fost avută în vedere numai în cazul apariției unor dificultăți ale BAWAG-PSK, înainte de vânzarea acesteia. Dimpotrivă, Comisia este de părere că era imposibil de prevăzut dezvoltarea BAWAG-PSK în momentul acordării garanției și toate scenariile descrise mai sus trebuiau evaluate prin prisma analizei riscurilor.
- (159) Ca urmare, în viziunea Comisiei, ratingul FSR și probabilitatea corespunzătoare de a intra în incapacitate de plată nu sunt adecvate ca indicatori pentru evaluarea nivelului de ajutor conținut în garanție.
- (160) Comisia consideră că verificarea probabilității întreprinsă de Austria este irelevantă. Un credit nu este considerat, potrivit BWG, drept capital propriu și nu ar împiedica coborârea indicelui de capital sub cerințele legale de capital propriu.
- (161) Comisia consideră că nu este adecvată nici alegerea Austriei de a evalua garanția prin determinarea avantajului teoretic de refinanțare care rezultă pentru BAWAG-PSK. Evaluarea Swap Spread indicată se bazează pe ratinguri care țin seama de o posibilă asistență guvernamentală și prin aceasta nu reflectă stabilitatea intrinsecă a BAWAG-PSK.
- (162) De asemenea, Comisia constată că, în cazul BGB, a efectuat o analiză aprofundată a probabilității apariției unor riscuri acoperite de garanție. Fiindcă o serie de riscuri erau foarte improbabile, pe baza scenariilor realiste ale acestui caz („valoarea economică”), Comisia a ajuns la concluzia că elementul de ajutor al garanției respective se situează sub valoarea ei nominală. În cauza CWP, garanțiile oferite de Austria au permis întreprinderii să obțină credite în condiții financiare mai favorabile decât cele de pe piață. Aceste condiții nu există în cazul de față. Cu toate acestea, după ce Comisia a analizat situația specială a CWP, ea a ajuns la concluzia că prețul de piață al garanției în cauză corespundea dobânzii de referință plus 400 de puncte de bază. În cazul BAWAG-PSK, Comisia a efectuat, de asemenea, o analiză cuprinzătoare a tuturor aspectelor celor trei scenarii posibile pentru a determina valoarea de ajutor din garanția de stat.
- (163) De aceea, Comisia nu este de părere că abordarea ei metodologică în cazul de față este deosebită de cea folosită în cauzele citate de Austria.
- ### Compatibilitatea ajutorului cu piața comună
- Articolul 87 alineatul (3) litera (b) din Tratatul CE*
- (164) Comisia consideră că Austria nu a demonstrat că insolabilitatea/falimentul BAWAG-PSK ar avea consecințe sistemice asupra sistemului financiar austriac și, în general, asupra întregii economii a Austriei.
- (165) Austria a admis că o evaluare cantitativă a eventualelor consecințe ale insolabilității băncii asupra întregii economii ar fi fost aproape imposibilă.
- (166) În acest context, Comisia consideră că depozitele a cel puțin 95 % din clienții băncii se situează sub suma de 20 000 EUR și, în cazul insolabilității BAWAG-PSK, ar fi fost acoperite prin garantarea legală a depozitelor. Faptul că, în caz de insolabilitate, și altor bănci le-ar fi putut fi solicitat sprijinul la garantarea depozitelor, nu este suficient în sine pentru a demonstra că toți operatorii de pe piața bancară austriacă ar fi fost în pericol.
- (167) În iunie 2006, OeNB (Banca Națională a Austriei) a declarat că sistemul bancar austriac a evoluat pozitiv în cursul anului 2005, în pofida problemelor BAWAG-PSK și ale Hypo Alpe-Adria Bank. De asemenea, testele de rezistență au demonstrat înalta rezistență la șocuri a sistemului bancar. În general, sistemul bancar austriac era considerat a fi într-o stare bună.
- (168) Comisia a aplicat întotdeauna foarte restrictiv articolul 87 alineatul (3) litera (b). Ultima dată, articolul a fost aplicat în anii '80 când economia Greciei se confruntau cu serioase dezechilibre, după aderarea la Comunitatea Europeană, și Comunitatea însăși a aprobat măsuri excepționale speciale pentru remedierea situației⁽⁴³⁾.

⁽⁴³⁾ Decizia 88/167/CE a Comisiei din 7 octombrie 1987 privind Legea nr. 1386/1983 de acordare a ajutoarelor pentru industrie de acordate către guvernul grec (JO L 76, 22.3.1988, p. 18).

(169) În principiu, Comisia consideră că ajutoarele acordate unui singur operator economic nu sunt adecvate pentru a soluționa situații vizate de partea a doua a articolului 87 alineatul (3) litera (b). În cauza *Crédit Lyonnais* ⁽⁴⁴⁾, unde măsurile de ajutor au avut o valoare de aproximativ 20 miliarde EUR ⁽⁴⁵⁾, nu a fost vorba, potrivit Comisiei, „de un ajutor pentru soluționarea unei disfuncționalități economice grave, întrucât ajutoarele au avut drept scop să rezolve dificultățile unui singur beneficiar, *Crédit Lyonnais*, și nu ale operatorilor unei întregi ramuri economice.” Prin urmare, ajutoarele nu au fost aprobate în temeiul articolului 87 alineatul (3) litera (b) din Tratatul CE, ci pe baza articolului 87 alineatul (3) litera (c), ca ajutor pentru restructurare, compatibil cu piața comună.

(170) Din aceste motive, Comisia consideră că articolul 87 alineatul (3) litera (b) nu se poate aplica în cazul de față.

Ajutor de salvare

(171) În conformitate cu punctul 15 din liniile directoare, ajutorul de salvare este prin natura sa o măsură temporară și reversibilă de asistență, cu scopul de a face posibil ca o întreprindere în dificultate să fie menținută pe linia de plutire pe durata necesară elaborării unui plan de restructurare sau de lichidare. În conformitate cu același punct 15 din liniile directoare, durata unui asemenea ajutor nu poate depăși șase luni.

(172) Garanția a fost acordată la 6 iunie 2006 (și, în principiu, se întindea până la vânzarea BAWAG-PSK, respectiv luna iulie 2007). Durata sa depășește intervalul maxim de șase luni stabilit în liniile directoare. În plus, ea a intrat efectiv și retroactiv în vigoare din 31 decembrie 2005.

(173) Prin urmare, potrivit liniilor directoare, garanția nu poate fi considerată ca fiind compatibilă cu piața comună, ca ajutor de salvare.

Ajutor de restructurare

(174) Liniile directoare conțin criteriile care trebuie să fie îndeplinite pentru aprobarea unui ajutor de restructurare:

(a) trebuie să fie prezentat un plan de restructurare pentru restabilirea viabilității pe termen lung și în totalitatea sa;

(b) ajutorul trebuie să fie limitat la minimum;

(c) trebuie prevenite denaturările excesive ale concurenței.

Restabilirea viabilității pe termen lung (punctele 34-37 din liniile directoare)

(175) Transferul integral al BAWAG-PSK sub controlul unui investitor privat este considerată de Comisie drept soluția pentru rezolvarea dificultăților din trecut și pentru a antrena o evoluție economică pozitivă activităților băncii. Într-adevăr, așa cum remarcă Austria, se poate presupune că o întreprindere sub controlul unui proprietar nou, privat, are perspective mai bune de viabilitate pe termen lung și în acest mod se asigură că nu va mai avea nevoie de alte ajutoare. Vânzarea se dovedește a fi un element-cheie al restructurării BAWAG-PSK.

(176) În ianuarie 2007, Comisiei i-a fost transmis un plan actualizat de restructurare al BAWAG-PSK. În opinia Comisiei, modificările (față de planul inițial) în ceea ce privește ipotezele și estimările sunt importante pentru prezentare precisă a situației economice actuale; indicatorii financiari importanți sunt apreciați de Comisie ca realiști și realizabili.

(177) Comisia consideră prognozele de piață pe care se bazează planul ca fiind adecvate și randamentul din capitalul investit suficient de mare pentru ca BAWAG-PSK să poată rezista prin forțe proprii în mediile concurențiale de pe piața financiară austriacă și internațională.

(178) După cum arată descrierea detaliată a împrejurărilor care au condus la dificultățile băncii, o întărire a controlului riscurilor este de o importanță decisivă pentru ca greșelile grave din trecut să nu se mai repete. Această problemă a fost abordată cuprinzător de noua conducere a băncii, în 2006, în special prin punerea în aplicare a trei măsuri importante:

(a) introducerea unui cod de bună guvernare corporativă și noi reguli de procedură pentru directorii generali;

(b) schimbări în controlul riscurilor și numirea unui responsabil pentru analiza situațiilor de risc; și

(c) îmbunătățirea procedurilor de plată a facturilor ⁽⁴⁶⁾ din punct de vedere al analizei riscurilor.

⁽⁴⁴⁾ Decizia Comisiei din 20 mai 1998 privind ajutoarele acordate de Franța în favoarea *Crédit Lyonnais* (JO L 221, 8.8.1998, p. 28).

⁽⁴⁵⁾ În anul 1995, Comisia a aprobat primele ajutoare de stat estimate la 8 miliarde EUR [Decizia Comisiei din 26 iulie 1995 privind aprobarea condiționată a ajutoarelor acordate de Franța în favoarea băncii *Crédit Lyonnais* (JO L 308, 21.12.1995, p. 92)]. În 1996 au fost aprobate ajutoare în valoare de 0,6 miliarde EUR [Decizia Comisiei în cauza N 692/96 – C 47/96 (JO C 390, 24.12.1996, p. 7)]. În fine, în 1998 au fost aprobate alte ajutoare cu un total situat între 8 și 15 miliarde EUR. [Decizia Comisiei din 20 mai 1998 privind ajutoarele Franței în favoarea *Crédit Lyonnais* (JO L 221, 8.8.1998, p. 28)].

⁽⁴⁶⁾ Proceduri care să garanteze plata facturilor.

- (179) Comisia consideră că aceste măsuri sunt adecvate.
- (180) Potrivit opiniei Comisiei, în planul de restructurare se ține cont suficient de riscul specific descris în decizia privind inițierea procedurii în legătură cu Refco, riscul de neîn-deplinire a obligațiilor acționarilor BAWAG-PSK față de creditorii din SUA și riscul clauzelor privind dobânda variabilă.
- (181) Pentru anul 2006, conform bilanțului, a fost realizat deja un câștig modest de 0,2 milioane EUR, în timp ce excedentul anual este de [...] milioane EUR, mai mare decât se estima în planul de restructurare. Aceste cifre demonstrează că banca evoluează conform planului de restructurare.
- (182) Comisia a studiat și analiza de sensibilitate prezentată de Austria, care conține un scenariu optimist și unul pesimist, și consideră că aceasta reflectă într-un mod corespunzător ambele situații. Pe de o parte, scenariul pesimist care conduce la o un rezultat al activităților curente în sumă de [...] milioane EUR, în anul 2011, o valoare care asigură viabilitatea pe termen lung a băncii. Pe de altă parte, în scenariul optimist, rentabilitatea prevăzută a BAWAG-PSK, cu un rezultat al activităților economice curente în sumă de [...] milioane EUR, în anul 2011, se înscrie în limitele rentabilității concurenților.
- (183) Austria a confirmat că planul actualizat de restructurare a BAWAG-PSK va fi pus în aplicare de către consorțiu, acesta, prin urmare, fiind aprobat.
- (184) Ca urmare a faptului că investiția totală a cumpărătorului potențial determină nemijlocit elementul de ajutor al garanției, o restructurare cu succes a băncii depinde, în opinia Comisiei, în mod hotărâtor, de creșterea de capital pe care trebuie să o realizeze noii proprietari⁽⁴⁷⁾. Investițiile totale ale consorțiului conduc nu numai la evitarea garanției, ci creează și dotarea cu capitalul de bază pentru punerea în aplicare a planului de restructurare.
- (185) Comisia ia cunoștință de faptul că planul de restructurare, care conține un plan detaliat pentru dezvoltarea în continuare a băncii până în 2011, în esență urmează să fie realizat în perioada [...].
- (186) În concluzie, trebuie remarcat faptul că îmbunătățirea viabilității BAWAG-PSK rezultă în primul rând din
- măsuri interne și că îndoiele exprimate în decizia privind inițierea procedurii au primit un răspuns satisfăcător. Comisia este convinsă că planul de restructurare va permite BAWAG-PSK să își restabilească viabilitatea pe termen lung.
- (187) Potrivit punctelor 44 și 50 din liniile directoare, Comisia trebuie ținută la curent cu progresele înregistrate în punerea în aplicare a planului.
- Ajutor limitat la minimum (punctele 43-45 din liniile directoare)**
- (188) Pentru întreprinderi mari precum BAWAG-PSK, conform liniilor directoare (punctul 44), contribuția proprie a beneficiarului ajutorului ar trebui să ajungă, în principiu, la 50 % din costurile de restructurare.
- (189) Costurile restructurării se cifrează la cel puțin [...] miliarde EUR. Garanția de stat nu finanțează direct aceste costuri, care sunt suportate 100 % de către bancă și proprietarii acesteia. Și dezinvestițiile contribuie la finanțarea programului de restructurare.
- (190) Chiar dacă Comisia ar interpreta întreaga sumă a garanției drept ajutor pentru finanțarea costurilor de restructurare, contribuția proprie a BAWAG-PSK, exceptând ajutorul, ar fi de peste 50 %.
- (191) În opinia Comisiei, prin forma și nivelul ajutorului – o garanție de stat pentru împrumuturile neperformante, care asigură respectarea regulilor prudențiale legale – împiedică BAWAG-PSK să aibă un surplus de lichiditate care ar putea fi utilizat pentru o comportare agresivă, de denaturare a concurenței, fără legătură cu procesul de restructurare. În plus, valoarea maximă, de 898 milioane EUR, a limitelor între care se încadrează elementul de ajutor reprezintă doar 1,6 % din totalul bilanțului băncii, un procent foarte mic în comparație cu alte cazuri în care Comisia a luat o decizie pozitivă⁽⁴⁸⁾.
- (192) În cazul de față nu a fost acordat un ajutor de salvare.
- (193) Având în vedere cele de mai sus, Comisia consideră că ajutorul este limitat la nivelul minim absolut necesar pentru restabilirea viabilității pe termen lung și constată că și contribuția proprie a beneficiarului este conformă cu liniile directoare.

⁽⁴⁷⁾ Prețul de vânzare are consecințe asupra creșterii necesare de capital.

⁽⁴⁸⁾ A se vedea, de exemplu, Decizia 1999/508/CE a Comisiei din 14 octombrie 1998 privind aprobarea condiționată a ajutoarelor acordate Franței pentru *Société Marseillaise de Crédit* (cauza C 42/96 ex NN 194/95) (JO L 198, 30.7.1999, p. 1)], Decizia 2005/345/CE a Comisiei din 18 februarie 2004 privind ajutorul de restructurare acordat de Germania în favoarea *Bankgesellschaft Berlin AG* (cauza C 28/2002 ex NN 5/2002) (JO L 116, 4.5.2005, p. 1)], precum și Decizia 2001/89/CE a Comisiei din 23 iunie 1999 privind acordarea condiționată a ajutorului acordat de Franța băncii *Crédit Foncier de France* (cauza C 30/96 ex NN 44/96) (JO L 34, 3.2.2001, p. 36)].

Evitarea unor denaturări excesive ale concurenței (punctele 38-42 din liniile directoare)

- (194) În conformitate cu punctele 38-42 din liniile directoare, trebuie luate măsuri pentru a atenua pe cât posibil efectele negative ale ajutorului asupra concurenților. Se au în vedere vânzarea de active, reducerea de capacități, limitarea prezenței pe piață sau reducerea barierelor de acces pe piețele în cauză. Măsurile trebuie să fie proporționale cu efectele de denaturare generate de ajutor și mai ales cu importanța relativă întreprinderii pe piața sau piețele proprii.
- (195) Angajamentele BAWAG-PSK transmise Comisiei de Austria constituie parte componentă a procesului de restructurare. În special dezinvestițiile întreprinse sau care urmează să fie întreprinse contribuie într-adevăr la finanțarea costurilor de restructurare și înlătură îndoiele Comisiei privind denaturarea concurenței.
- (196) Numeroase măsuri au consecințe asupra principalelor activități ale băncii.
- (197) În activitățile cu credite acordate sectorului public, în care BAWAG-PSK a avut cea mai importantă [...] cotă de piață (25 % în anul 2005), banca va reduce volumul împrumuturilor sale către Austria cu [...] ([...] miliarde EUR), până la sfârșitul lui [...], ajungând la un volum de maximum [...] miliarde EUR. Această limită superioară de [...] miliarde EUR va fi menținută până la [...] ⁽⁴⁹⁾.
- (198) De asemenea, banca, care este un important operator primar în domeniul obligațiunilor de stat emise de Austria, s-a angajat să nu participe la procedura de ofertă începând din data de [...] pentru o perioadă de [...], care se va termina la [...]. Aceasta înseamnă că BAWAG-PSK nu are voie să participe la oferte cu o valoare totală estimată la aproximativ [...] miliarde EUR.
- (199) Aceste măsuri ar putea prejudicia prestigiul băncii în rândul clienților din sectorul public și prin aceasta să încetinească viitoarea extindere a acestui domeniu de activitate al băncii. În ceea ce privește obligațiunile de stat, măsura limitează, de asemenea, paleta de produse de investiții pe care o poate oferi Banca în special clienților persoane fizice.
- (200) Ambele măsuri prezentate mai sus se referă la piețe pe care banca, după restructurare, va ocupa o poziție semni-

ficativă și merg dincolo de măsurile necesare pentru restabilirea viabilității.

- (201) De asemenea, Comisia amintește că, drept condiție pentru acordarea garanției de stat, BAWAG-PSK a trebuit să își vândă acțiunile la OeNB. Această participare a fost realmente importantă pentru bancă. În plus, în iulie 2006, respectiv în martie 2007, au fost vândute acțiunile la Banca Frick & Co. AG și la *hobex* AG. Prin vânzarea participației la *hobex* AG, care activează în domeniul autorizărilor transferurilor de debite, BAWAG-PSK s-a retras dintr-un domeniu important, în care sunt prezente cele mai mari bănci din Austria.
- (202) Austria preferă să nu considere închiderea celor trei filiale din Viena drept o măsură compensatorie eficientă. În opinia Comisiei, închiderea celor trei filiale din Viena nu poate fi considerată, în cazul de față, drept o măsură compensatorie eficientă, fiindcă nu s-a demonstrat că filialele respective desfășoară activități provocatoare de pierderi, care ar fi trebuit fi oricum oprite pentru restabilirea viabilității.
- (203) În domeniul asigurărilor, apropiat de activitatea de bază, BAWAG-PSK va vinde rapid o participație de peste 50 % la P.S.K.Versicherung AG și BAWAG-Versicherung Aktiengesellschaft și va acorda cumpărătorului o opțiune de cumpărare pentru restul acțiunilor. Valoarea actualizată corespunzătoare s-a ridicat la peste [...] miliarde de EUR. În plus, în ianuarie 2007, a fost vândută și societatea de brokeraj și asigurări Funk International Austria GmbH.
- (204) Banca s-a angajat să vândă și cele mai importante participații în domenii care nu aparțin activității sale de bază (în special, participațiile la Cosmos Elektrohandels GmbH & Co KG, COSMOS Geschäftsführungs- und Beteiligungs GmbH, [...], precum și o participație de 42 % la ATV Privat-TV Services AG). Astfel BAWAG-PSK se va concentra din nou asupra domeniului său principal de activitate.
- (205) Pentru ca procesul de vânzare să înainteze fără probleme și programul de restructurare în curs să poată fi încheiat, Comisia acceptă ca ⁽⁵⁰⁾ vânzarea [...] să aibă loc abia înainte de [...], iar participația de 42 % la ATV Privat-TV Services AG să fie vândută înainte de [...].

⁽⁴⁹⁾ Nu sunt incluse aici pasivele existente ale societăților din cadrul grupului BAWAG P.S.K privind viitoarele tranșe ale proceselor de achiziții deja angajate.

⁽⁵⁰⁾ Termenele pentru punerea în aplicare a măsurilor compensatorii pot fi prelungite de Comisie dacă Austria demonstrează apariția unor situații neprevăzute. În cazurile excepționale, bine fundamentate de Austria, Comisia poate modifica unele clauze și condiții sau le poate înlocui cu alte măsuri echivalente.

- (206) În anul 2006 au fost vândute diferite proprietăți pentru suma de [...] milioane EUR. Înaintea de sfârșitul anului 2008 urmează să fie vândute alte bunuri imobiliare cu o valoare de bilanț de aproximativ [...] milioane EUR. În plus, în 2007, urmează să fie vândută și participația în industria Voestalpine și la [...].
- (207) De asemenea, depozitele la vedere deținute la BAWAG-PSK de clienți interni și externi s-au redus de la sfârșitul lui septembrie 2005 până în iunie 2006 cu peste 560 milioane EUR (cota de piață a scăzut cu [...] %, ajungând la [...] %). Depozitele de economii s-au redus în aceeași perioadă cu 4 miliarde EUR (cota de piață a coborât cu aproape [...] %, ajungând la [...] %). Chiar dacă această retragere masivă a depozitelor nu este comparabilă în totalitate cu o măsură compensatorie în sensul liniilor directe, ea a avut totuși un efect negativ asupra celei mai importante surse de refinanțare a băncii. În opinia Comisiei, retragerea masivă a depozitelor trebuie privită, în acest context, ca o circumstanță atenuantă în cadrul aprecierii globale a eventualelor denaturări excesive ale concurenței.
- (208) Pe ansamblu, totalul bilanțului BAWAG-PSK la 31 decembrie 2006, după acordarea garanției de stat, s-a diminuat cu 11 % (6 miliarde EUR)⁽⁵¹⁾ față de 31 decembrie 2005 și cu 9,3 % (5 miliarde EUR) față de 30 iunie 2006. Alte măsuri, în special reducerea împrumuturilor către stat cu [...] miliarde EUR, vor produce consecințe din [...] și ar putea reprezenta o nouă reducere a sumei de bilanț cu [...] % (față de 2005).
- (209) Ajutoarele de salvare sau restructurare pot fi considerate justificate, potrivit liniilor directe, dacă se menține o structură de piață bazată pe concurență și dacă dispariția întreprinderilor ar putea conduce la o situație de monopol sau la un oligopol. Dispariția BAWAG-PSK în caz de insolvabilitate probabil că ar fi consolidat, în primul rând, poziția celui mai important concurent al băncii, pe o piață⁽⁵²⁾ deja relativ concentrată, în care Bank Austria Creditanstalt, Erste Bank/Sparkassengruppe și Raiffeisengruppe Austria controlează împreună peste 80 % din piață în sectorul serviciilor bancare oferite persoanelor fizice.
- (210) Comisia a ajuns la concluzia că măsurile compensatorii determinate având în vedere marja de intervenție definită pentru elementul de ajutor al garanției corespund efectelor de denaturare a concurenței antrenate de acordarea ajutorului către BAWAG-PSK.
- (211) În ceea ce privește obligația de vânzare impusă ÖGB de către Austria, Comisia consideră că nu este vorba de o măsură compensatorie pentru denaturarea concurenței, în măsura în care BAWAG-PSK, și nu ÖGB este beneficiarul direct al ajutorului. Cu toate acestea, vânzarea băncii către consorțiu este apreciată ca fiind favorabilă pentru procesul de restructurare.
- (212) De asemenea, faptul că societățile concurențe ale BAWAG-PSK au creat SPV pentru asigurarea capitalului de bază al băncii nu înseamnă că garanția de stat nu ar fi provocat denaturări perceptibile ale concurenței. În acest context este relevant faptul că SPV au fost create abia după acordarea garanției pentru BAWAG-PSK.
- (213) Comisia trebuie să fie ținută la curent cu progresele realizate în punerea în aplicare a măsurilor compensatorii amintite anterior.
- (214) Termenele pentru punerea în aplicare a măsurilor compensatorii pot fi prelungite de Comisie, dacă Austria demonstrează apariția unor situații neprevăzute. În cazurile excepționale bine fundamentate de Austria, Comisia poate, la cerere, să modifice și/sau să înlocuiască unele clauze și condiții cu alte măsuri echivalente.

Condiții speciale de care este legată aprobarea unui ajutor (punctul 46 din liniile directe)

⁽⁵¹⁾ Totalul bilanțului pentru acest grup, în ansamblu, s-a redus în aceeași perioadă cu 12,2 %.

⁽⁵²⁾ A se vedea și Decizia Comisiei din 11 iunie 2002 într-o procedură în temeiul articolului 81 din Tratatul CE, în cauza COMP/36.571/D-1 – Băncile austriece („Lombard Club”) (JO L 56, 24.2.2004, p. 1), considerentul 8.

- (215) Pe lângă măsurile de evitare a denaturării excesive a concurenței, Comisia poate impune orice condiții sau obligații pe care le consideră necesare pentru a garanta că ajutorul nu denaturează concurența într-o măsură contrară interesului comun.

(216) În această privință, Comisia ar dori să garanteze că nu mai sunt acordate, respectiv nu vor mai fi acordate alte ajutoare care ar influența proporționalitatea măsurii de ajutor la care se referă prezenta decizie. Astfel, deși Comisia a luat notă de angajamentele asumate de BAWAG-PSK, transmise de Austria, privind acordarea altor ajutoare până la sfârșitul anului 2010, aceasta subliniază că, în orice caz, potrivit secțiunii 3.3 din liniile directoare, există o interdicție generală privind acordarea de ajutoare de restructurare în favoarea BAWAG-PSK, pentru o durată de 10 ani. În opinia Comisiei, angajamentul asumat este adecvat și necesar în sensul punctului 46 litera (c) din liniile directoare. De asemenea, Comisia remarcă faptul că interdicția generală nu se referă la ajutoarele acordate în conformitate cu articolului 87 alineatul (2) din Tratatul CE. Având în vedere obiectivele propuse, Comisia poate fi de acord ca BAWAG-PSK să beneficieze de ajutoare acordate în cadrul proiectelor de cercetare cofinanțate de Uniunea Europeană, ajutoarele pentru măsuri de formare generală⁽⁵³⁾ în cadrul regimurilor aprobate și ajutoarele pentru măsuri de economisire a energiei⁽⁵⁴⁾ tot în cadrul regimurilor aprobate, în măsura în care aceste ajutoare nu ar avea efecte esențiale asupra proporționalității elementului de ajutor al garanției acordate de către stat.

(217) De asemenea, în opinia Comisiei, angajamentele menționate mai sus la considerentele 197 și 198 îndeplinesc cerințele formulate la punctul 46 literele (a) și (b) din liniile directoare.

VIII. CONCLUZIE

(218) Comisia constată că ajutorul acordat de Austria sub forma unei garanții în valoare de 900 milioane EUR încalcă articolul 88 alineatul (3) din Tratatul CE și, prin aceasta, este ilegal. Cu toate acestea, ajutorul poate fi declarat compatibil cu piața comună în măsura în care îndeplinește obligațiile impuse,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Ajutorul de stat acordat de Austria sub forma acordării unei garanții de stat pentru restructurarea BAWAG-PSK, însumând

900 milioane EUR, este compatibil cu piața comună în măsura care îndeplinește condițiile și obligațiile menționate la articolul 2.

Articolul 2

(1) Planul pentru restructurarea BAWAG-PSK comunicat Comisiei la 3 ianuarie 2007 este pus în aplicare în totalitate de către Austria.

(2) Următoarele participații sunt vândute de către Austria unei părți terțe, independente de BAWAG-PSK:

(a) vânzarea unei participații de peste 50 % la P.S.K.Versicherung AG și la BAWAG-Versicherung Aktiengesellschaft, reflectată în bilanț cel mai târziu la [...], și acordarea unei opțiuni de cumpărare cumpărătorului pentru restul de acțiuni;

(b) încheierea acțiunii de vânzare a unor active imobiliare în valoare de aproximativ [...] milioane EUR, reflectată în bilanț cel târziu până la [...];

(c) vânzarea participației de [...] % la [...], reflectată în bilanț cel târziu la [...];

(d) vânzarea participației de 42,56 % la ATV Privat-TV Service AG, reflectată în bilanț cel târziu la [...];

(e) vânzarea [...], reflectată în bilanț cel târziu la [...].

(3) Volumul împrumuturilor BAWAG-PSK acordate Austriei va fi redus, la sfârșitul anului economic 2007, la cel mult [...] miliarde EUR. Acest nivel nu va fi depășit pe o perioadă ce se încheie la [...]. Nu sunt incluse aici obligațiile existente ale societăților din cadrul grupului BAWAG P.S.K privind viitoarele tranșe corespunzătoare proceselor de achiziții deja angajate.

(4) Pentru o perioadă de [...], începând cu [...], BAWAG-PSK nu poate fi selectat ca emitent de obligațiuni de stat.

⁽⁵³⁾ În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 68/2001 al Comisiei din 12 ianuarie 2001 de aplicare a articolelor 87 și 88 din Tratatul CE privind ajutoarele pentru formare (JO L 10, 13.1.2001, p. 20), modificat ultima dată prin Decizia 2007/72/CE a Comisiei (JO L 32, 6.2.2007, p. 180), prin „formare generală” se înțelege acele acțiuni educative care nu sunt aplicabile doar sau în principal la locul de muncă actual sau viitor al lucrătorului din întreprinderea beneficiară a ajutorului, ci îi conferă calificări transferabile într-o mare măsură la alte întreprinderi sau alte domenii de activitate și îmbunătățește, prin urmare, în mod semnificativ, posibilitatea salariatului de a fi angajat.

⁽⁵⁴⁾ În conformitate cu orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului (JO C 37, 3.2.2001, p. 3), prin „măsuri de economisire a energiei” se înțelege, printre altele, orice acțiune care permite întreprinderilor să își reducă consumul de energie utilizată în ciclul de producție.

(5) Până la 31 decembrie 2010 BAWAG-PSK nu va mai beneficia de alte ajutoare, cu excepția celor prevăzute la articolul 87 alineatul (2) din Tratatul CE, a ajutoarelor în cadrul proiectelor de cercetare cofinanțate de Uniunea Europeană, a ajutoarelor pentru măsuri de formare generală și a ajutoarelor pentru măsuri de economisire a energiei în cadrul regimurilor aprobate. În următorii 10 ani nu i se vor mai acorda ajutoare pentru restructurare.

(6) Pentru monitorizarea îndeplinirii condițiilor menționate la alineatele (1)-(5), Austria prezintă până în 2010 rapoarte regulate referitoare la progresele realizate în cadrul procesului de restructurare a BAWAG-PSK. Primul raport anual va fi prezentat în ianuarie 2009. Următoarele rapoarte se referă la anul 2009, respectiv 2010, și vor fi prezentate până la sfârșitul lunii martie a anilor 2010 și 2011.

Articolul 3

Austria informează Comisia în termen de două luni de la notificarea prezentei decizii măsurile luate pentru punerea în aplicare a acesteia.

Articolul 4

Această decizie se adresează Republicii Austria.

Adoptată la Bruxelles, 27 iunie 2007.

Pentru Comisie
Neelie KROES
Membru al Comisiei